

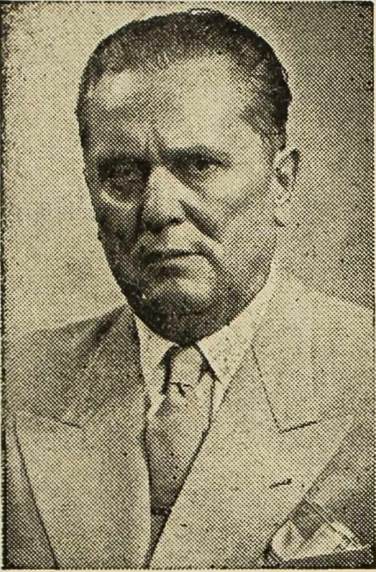
šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 417 — GOD. IX.

ŠIBENIK, 14. RUJNA 1960.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Izjava druga Tita

Predsjednik Republike Josip Broz Tito, pred odlazak na XV. zasjedanje Generalne skupštine Ujedinjenih naroda dao je za Jugoslavensku štampu, radio i televiziju slijedeću izjavu:

»U skladu s dosadašnjim naporima vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije, da, naročito kroz Ujedinjene narode, što više doprinese očuvanju mira i smanjenju međunarodne napetosti, riješeno je da ja lično predvodim delegaciju našo zemlje na XV. zasjedanju Generalne skupštine.

Zbog sadašnje veoma loše situacije i krupnih problema koji u vezi s tim stoje pred Ujedinjenim narodima, kao što su kolonijalno pitanje, pitanje razaranja i druga, mi smatramo nužnim i veoma važnim da na ovoj, petnaestoj sesiji sudjeluje što više šefova država.

Smatram da će biti korisno da na čelu svojih delegacija sudjeluju i šefovi i predsjednici vlada prijateljskih azijskih i afričkih zemalja, s kojima smo se mi iscrpno konsultirali prije rješenja da se ide na XV. zasjedanje Ujedinjenih naroda. Vjerujemo da će tom prilikom biti mogućnosti za razmjenu mišljenja ne samo sa šefovima neangažiranih zemalja nego i s drugima.

Prema tome, smatram XV. zasjedanje Generalne ansambleje veoma važnim za dalji razvoj međunarodnih odnosa i očuvanje mira. Bez obzira na veoma mutnu i tešku međunarodnu situaciju, ja očekujem pozitivne rezultate sa sastanka u New Yorku.

TJEDAN BORBE PROTIV TUBERKULOZE

Kao svake, tako će se i ove godine održati u cijeloj Jugoslaviji »Tjedan borbe protiv tuberkuloze«. Organizator »Tjedna« — Crveni križ, već je i u našem kotaru poduzeo čitav niz akcija u smislu ovogodišnje parole: »Rano otkrivanje i kućno liječenje temelj su borbe protiv tuberkuloze«. Tako će se, između ostaloga, započeti u tom tjednu sistematski pregled svih prosvjetnih radnika na kotaru, odrediti tuberkulinski indeks u nekim našim školama, proširiti raspon kućnog liječenja tuberkuloznih u općini Šibenik, održati predavanja u školama o značenju »Tjedna« i učvrstiti sekcije za borbu protiv tuberkuloze na terenu. Naročito će biti važno angažirati sve aktiviste Crvenoga križa u predstojećoj akciji cijepljenja protiv tuberkuloze (besežiranja), jer jedino njemu imamo zahvaliti pad oboljevanja od tuberkuloze kod djece.

Kako je tuberkuloza najmasovnija zarazna bolest, očekujemo, da se svaki građanin u granicama svojih mogućnosti potpomoć Crvenog križa u njegovim akcijama. Isto tako se nadamo, da će i odgovorni faktori pojačati svoj ulog u borbi protiv tuberkuloze podupirući izgradnju antituberkuloznih ustanova.

Pet godina komuna

Navršilo se pet godina od uvođenja komunalnog sistema. Bio je to historijski datum u razvoju socijalističke demokracije, oživotvorenje ustavnog principa prema kome osnovu društveno-političkog uređenja naše zemlje čini, pored samoupravljanja radnika u poduzeću, i samoupravljanje radnih ljudi u svim ostalim oblastima života.

Razvitak komuna, od prvih dana njihovog života, bio je usmjeren u dva pravca: snaženje društvenog upravljanja u svim oblastima (škole, zdravstvene ustanove, socijalne institucije i t. d.) i jačanje materijalne osnove komunalnih zajednica sa stalnom brigom za poboljšanje životnog standarda radnih ljudi. Komune su u oba pravca postigle velike rezultate.

Od 1956. do 1959. godine relativni udio općina u ukupnim društvenim sredstvima porastao je od 10 na 14,4 odsto. Od 1953. godine do 1960. budžeti općina porasli su za dva i po puta, a lokalni investicioni fondovi za 19 puta. Ako se računaju budžetska sredstva općine i kotara i sredstva u fondovima privrednih organizacija, onda izlazi da oko 45 odsto svih sredstava stoji na raspolaganju komunalnim zajednicama.

Ovakvo snažna materijalna baza omogućila je razvijanje i obogaćivanje društvenog samoupravljanja građana u svim poslovima komunalnog života.

S porastom materijalnih sredstava rasla je i briga komune za životni standard građana. Godine 1956. za društveni standard investirano je 44,8 milijardi dinara, slijedeće godine 77,1 milijardi, 1958. godine 79,1 milijarda dinara da bi u prošloj godini ta cifra dostigla 92,6 milijardi dinara. U istom periodu poduzeća i privredne organizacije dale su iz svojih slobodnih sredstava preko 35 milijardi dinara za stanove radnika i službenika. Godine 1956. izgrađeno je 139 a prošle godine 376 školskih zgrada.

Za proteklih pet godina komune su osnovale 9.443 industrijska i druga poduzeća. Od toga industrijskih 897, građevinskih 330, ugostiteljskih 1.971, zanatskih 1.295, trgovinskih 2.709, poljoprivrednih 333, uslužno - komunalnih 284 i ostalih 1.624.

Stalni porast sredstava sa kojima je raspolagala komuna i sve veće nadležnosti narodnih odbora općina koje su prelazile sa republičkih i saveznih organa uobličavali su općinu - osnovnu čeliju komunalnog sistema. Novi zakon o budžetima, koji je usvojio princip da od dohotka stanovnika općine zavise i sredstva komunalnog budžeta i potrošnje uopće, dao je još veći podstrek i otkrio elemente materijalne zainteresiranosti svih stanovnika općine za veću produktivnost rada i bolje gazdovanje zajedničkim sredstvima.

Razvitak komuna je stalni proces, proces koji svakodnevno utiskuje nove crte u lik našeg društvenog sistema. Otud je i razumljivo što je za proteklih pet godina život ukazao i na neke još neriješene probleme u komunalnom uređenju. Savezna narodna skupština će vjerovatno na prvom zasjedanju poslije ljetnog odmora razmatrati i probleme izgradnje komunalnog uređenja.

Tako su teritorijalne promjene često vršene komunalni sistem još nije potpuno sreden teritorijalno. Sada u našoj zemlji ima 75 kotara i 800 općina. Međutim, ni današnje granice kotara i općina nisu stalne. Postoji mišljenje da općine i kotari treba da budu jedinstvene ekonomske cjeline u kojima će privreda imati sve uslove za razvoj.

Sigurno je da će se nadležnosti sa kotara i dalje prenositi na općinu. Smatra se da će u budućnosti, vjerovatno uskoro, kotar biti prava zajednica komuna sa izvjesim funkcijama koordinacije.

Raspodjela dohotka, odnosno sredstva sa kojima komuna raspolaže i financira sve vidove potrošnje, već godinama je predmet razgovora. Činjenica je da je komuna vremenom postajala sve bogatija ali je i činjenica da su joj rasle i obaveze. Nesumnjivo da će raspodjela dohotka biti jedna od najinteresantnijih tema u skupštinskoj debati i predmet posebnog interesiranja. Ima mišljenja da komune još nemaju dovoljno sredstava, ali i da ta sredstva nedovoljno racionalno troše. Naravno, sistem raspodjele dohotka jedna je od ključnih stvari i on će biti određen daljim razvitkom komuna i komunalnog sistema u cjelini.

Bit će svakako riječi i o nerazvijenim komunama. Ali ova dva puta ne će se govoriti o visini pomoći ovim komunalnim zajednicama. Princip je određen i sredstva osigurana. Nerazvijenim krajevima pomoći će se razvijanjem proizvodnih snaga za koje te komune imaju prirodne i druge uslove.

Z. Živković

Ne odugovlačiti pripreme za jesenju sjetvu

Proizvodnja visokorodne sorte pšenice dobila je kod nas značajno mjesto. Trogodišnja iskustva su pokazala, da smo u proizvodnji pšenice postigli dobitan put i da ubuduće Jugoslavija može da postane izvoznik velikih količina ovog neophodnog artikla. Poljoprivredni proizvođači su se uvjerali, da sjetva visokorodnih sorti pšenice, ostvaruje znatno veće prinose i prihode po jedinici površine, nego kad siju stare domaće sorte.

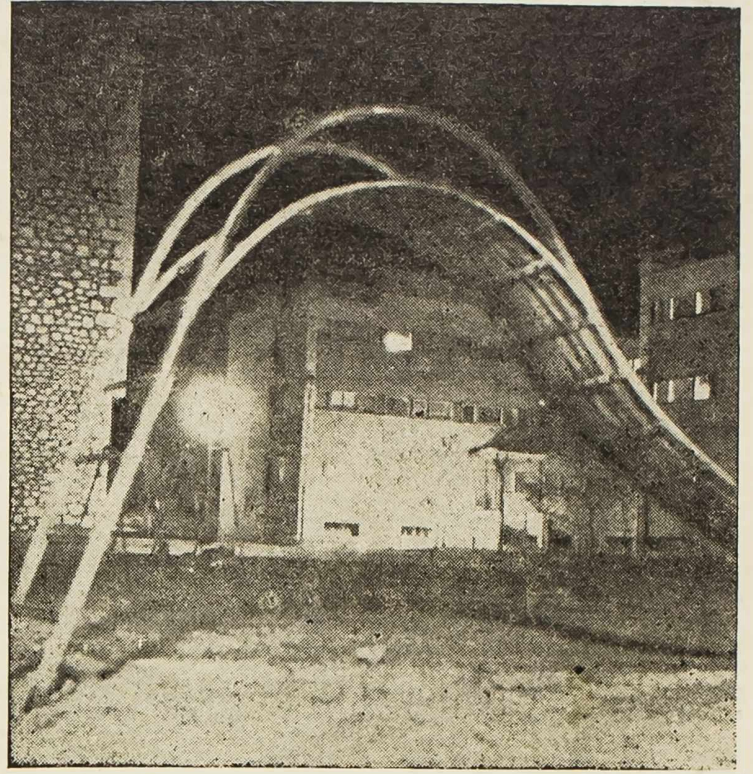
Kao rezultat raspoloženja proizvođača, i potreba da se što više i bolje proizvodi, usvojen je plan, da se i u kotaru Šibenik zasije 600 hektara visokorodnih vrstama pšenice. Ne bi se moglo reći, da plan nije obiman, ali postoje svi uvjeti da se izvrši. Samo trebalo je navrijeme početi s pripremama, a neke od njih već privesti kraju. Podaci, kojima raspolaže Zadrugni savez, govore da nije tako. Ispitana sortna sjemena i umjetno gnojivo, što je neophodno za osiguranje visokih prinosa, trebalo je već nabaviti, a što nije učinjeno. Ne bi li zadruga i sami poljoprivredni proizvođači, mogli, da se jednom, konačno odluče, da sistematski rade, kad su u pitanju ovako značajni poslovi, kao što je proizvodnja jednog od osnovnih prehrambenih artikala. Teško je, da bi se moglo ma kakvim razlozima pravdati zakašjenje u razradi planova u okvirima općina i zadruga. Dosad je moglo da sve bude završeno i da se sjetva dočeka potpuno spremna. Najveće površine visokorodnih vrsta pšenice zasijati će se u općini Duniš, Knin i Skradin. Prema mišljenju stručnjaka na području šibenskog kotara najviše odgovara sjetva sorte »San pasture« i »Produktore«, jer su se ove dvije sorte pokazale daleko produktivnije od sjemena sorte »Mara«.

Analizirajući proizvodnju na

području kotara Šibenik, t. j. u poređujući rezultate prethodnih godina s već postignutim rezultatima zasijavanja visokorodnih sorti pšenice u 1960. godini imamo slijedeću sliku kretanja proizvodnje: u 1956. godini prinosi po jednom hektaru iznosili su 6,7 metričkih centi, u 1957. godini 20 metričkih centi po jednom hektaru, a u 1960. godini, kada smo poduzeli veću stručnu kontrolu dobili smo prinos od 37 do 43 metričke cente po jednom hektaru. U poređujući ove rezultate dolazimo do zaključka, da uz blagovremenu izvršenu pripremu, kasnije pravilnu njegu i obradu, kao i primjenu odgo-

varajuće ogrotehnike, može se i u našem kotaru sa sigurnošću očekivati prinos i preko 30, pa i 40 metričkih centi po jednom hektaru. Brigu o organizaciji sjetve preuzela je Kotarska poljoprivredna stanica. Za sjetvu će se angažirati traktori, kojih ima dovoljno, jedino nema sijalice, ali su poduzete mjere da se dođe i do ove mehanizacije.

Početak sjetve je blizu i ne bi se smjelo dangubiti. Društveno-političke organizacije trebale bi da ožive svoju djelatnost i da se zainteresiraju za ostvarivanje akcionog programa u poljoprivredi svoje komune ili zadruge. (O)

Na ovom mjesti na Baldekinu, djeca su se još do nedavna igrala i u kasnijim večernjim satima, za vrijeme ljetne sparine. Mogao se čuti žamor i smijeh, mogli smo promatrati njihove igre...

Sada, kad ovuda prodemo, izgleda nam kao da je sve opustjelo. Spustio se mrak i ovdje više nikoga nema. Mališani su se povukli u svoje domove. Polako i sigurno nailazi jesen... Možda to djeca najprije osjete...

J. Čelar

Mjesne organizacije SSRN Početak rada

Na području naše Republike u septembru počinje se sa održavanjem konferencija mjesnih organizacija Socijalističkog saveza radnog naroda. U Glavnom odboru ističu, da su organizacije Socijalističkog saveza u ljetnjem periodu postavile organizacionu šemu i da će se tokom mjeseca septembra izvršiti izbori odbora mjesnih organizacija i izbori delegata za općinske konferencije.

U toku septembra u Hrvatskoj će, dakle, političku aktivnost preuzeti mjesne organizacije u svoje ruke. Posao ne će biti lak, jer će mjesne organizacije istodobno sa pripremama za republički kongres prići ostvarivanju programa rada, koji će usvojiti izborne konferencije mjesnih organizacija na osnovi odluka Petog kongresa SSRNJ.

U Glavnom odboru Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske uvjereni su, da će izborne konferencije uspješno izvršiti postavljene zadatke, prije svega, zbog toga što su organizacije i u ljetnom periodu pokazale dosta dobru aktivnost. Za vrijeme ljetnog odmora naročito su se istakle neke ideološke komisije, zatim narodna i radnička sveučilišta na razradi programa za obradu problematike komuna na bazi kongresnih materijala.

U posljednja dva mjeseca mnogi gradski i više općinski odbori Socijalističkog saveza organizirali su seminare sa rukovodstvima, na kojima se razmotrio sadržaj rada mjesnih organizacija, te rada sekcija i komisija. Učesnici seminara s posebnom pažnjom su proučili, kako će sekcije započeti rad, koga će se izabrati u sekretarijat sekcije i kakav će postaviti program rada. U nekim kotarima smatraju, da male

mjesne organizacije ne bi obavezno ni trebalo da imaju sekcije, ako njihovi odbori mogu da rukovode cjelokupnim radom. Da li je to posve pravilno, pokazat će se u praksi.

Podružnice su u našoj Republici shvaćene kao organizaciono tehničke jedinice mjesnih organizacija. Stoga će one zasad u selima zadržati nešto od starog načina rada. U perspektivi, međutim, te funkcije trebalo bi da pređu na sekcije. Ovo je važno zbog toga, jer će se tome morati prilagodavati i metod njihova rada.

O radu organizacija Socijalističkog saveza mogla bi se staviti i poneka primjedba. Tako, na primjer, u dosadašnjim diskusijama organizacije nisu dovoljno posvetile pažnje sadržaju rada, djelovanju komisija i ulozi općinskih odbora. Međutim, poznato je da je intencija Statuta, da se organizacije okrenu prema problemima komune kao cjeline. Zbog toga će se o tome više diskutirati na konferencijama općinskih odbora.

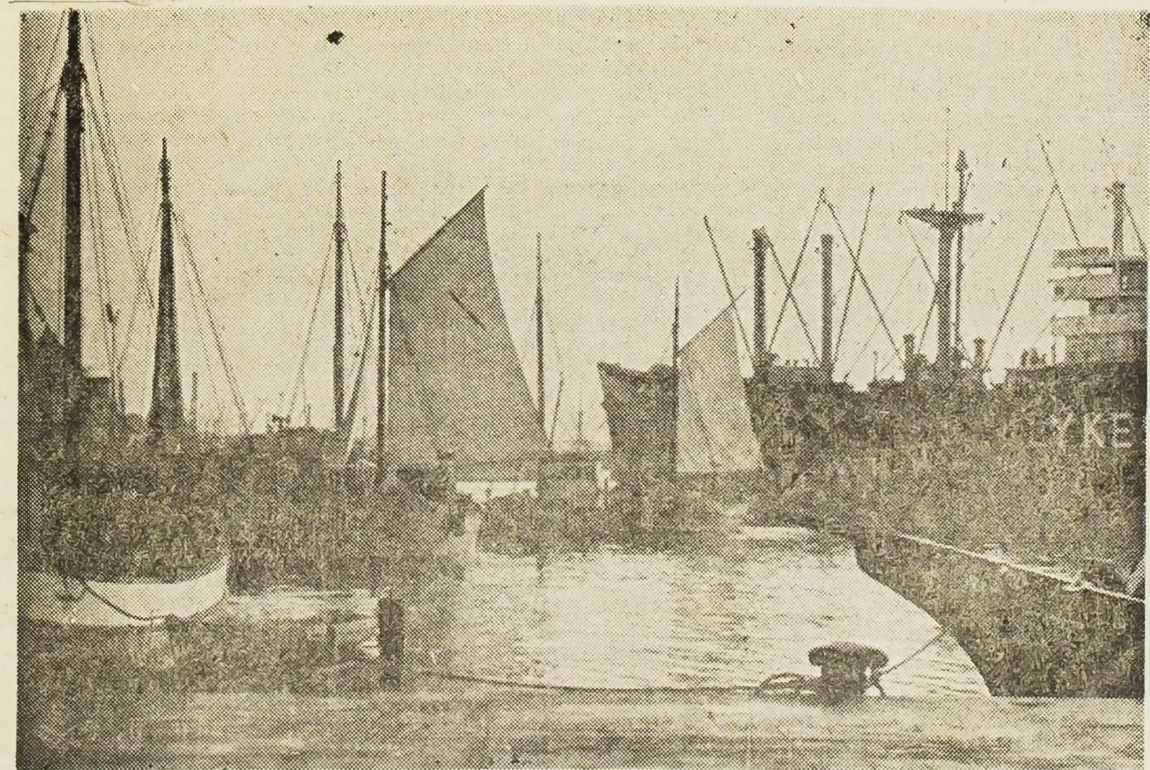
Ocjenu o aktivnosti organizacija poslije Petog kongresa, vjerovatno, dat će Plenum Glavnog odbora SSRNH, koji će se sastati polovicom septembra radi donešenja odluke o sazivu republičkog kongresa. sp.

PROSLAVA DANA MORNARICE

Proslava Dana mornarice bila je obilježena svečanim priredbama u jedinicama JNA. Osim kulturnih i sportskih manifestacija, koje su organizirane za pripadnike Ratne mornarice, Dom JNA priredio je u petak 9. o. m. svečanu priredbu u prostorijama hotela »Krk«, na kojoj su, pored glazbe Garnizona JNA, nastupili članovi Splitskog Narodnog kazališta Tonka Stetić i Sima Mardešić, koji su uz klavirsku pratnju Gordane Kuzmanić otpjevali nekoliko arija iz Gotovčeve opere »Ero s onoga svijeta« i Hatzeove »Adel i Mara«, te Tijardovićeve operete »Splitski akvarel«. Na sam dan proslave kod otoka Jabuka bačeni su u more vijenci u spomen poginulih mornara u toku NOB-e.

DAVANJE KRVI

Slijedećih dana u čitavom području kotara organizirat će se akcija dobrovoljnog davanja krvi. U svim našim mjestima a osobito u poduzećima i ustanovama vrše se opsežne pripreme za tu plemenitu akciju. U Šibeniku se već do sada prijavio velik broj lica koja žele da dadu svoju krv. Naročito je velik broj prijavljenih u Tvornici lakih metala »Boris Kidrič«, Tvornici elektroda i ferolegura, »Sipadu«, u poduzeću Luka i skladišta i u drugim ustanovama i poduzećima. Ta činjenica pokazuje visoku svijest naših radnih ljudi, koji nastoje da u potpunosti uspije ova humana akcija.

Šibenska luka

Društvene organizacije poslije V. kongresa SSRNJ

Redakcija »NIS-a« zamolila je tajnika Komisije za društvene organizacije Glavnog odbora SSRNH, druga Nikicu Zupanova, da prikaže što su preduzel društvene organizacije poslije Petog kongresa SSRNJ.

Peti kongres SSRNJ zacrtao je, pored ostalog, dalje zadatke društvenim organizacijama. Šta je dosad učinjeno na ostvarenju tih odluka?

Društvene organizacije u Hrvatskoj izvršile su pripreme za ostvarenje odluka Petog kongresa Socijalističkog saveza. Osnovu za realizaciju kongresnih odluka čine programi rada organizacija koji su doneseni odmah poslije Kongresa.

Programi su, po našoj ocjeni, realno postavljani. To znači da za njihovo ostvarenje postoje i objektivni i subjektivni uvjeti.

Na što su se orijentirale društvene organizacije?

Društvene organizacije prvenstveno su naselile potrebu proširenja organizacija. Ovo je važno stoga, što društvene organizacije žele da u svoje redove okupe djecu i na taj način stvore podmladak. Najobimnije planove postavili su: Savez za tieladni odgoj »Partizani«, Streljački savez, Partijski savez i Automoto savez.

Partizani predviđaju povećanje organizacija za sto društava, odnosno za oko 12.000 novih članova do kraja ove godine. Streljački savez planira do istog razdoblja u svoje redove 20 hiljada novih članova, i td.

Predviđena povećanja i omasovljenja društvenih organizacija ne bi mogla značiti bez iznenađenja da ne bi stajala odvođena aktivnost koja ima svrhu da zainteresira i obdaru mladinu i djecu.

Što predviđaju naredne organizacije za ostvarenje postavljenog plana?

Automoto savez, na primjer, predviđa uvođenje niz tečajeva koji će omogućiti djeci i omladini potrebna znanja iz osposobljavanja i teorije o materijalu. Početna smjerna tečajeva nalazila će polagati ispit. Prema postavljenim uslovima oni će dobiti određene značke.

Da li su to jedini zadaci u predstojećem periodu?

U programima rada društvenih organizacije unijele su niz zadataka. Jedan od važnijih problema, koji je našao mjesto u programima rada jeste osposobljavanje kadrova. U tome se posebno ističu organizacije tehničkog odgoja i sportske organizacije. Glavni odbor Narodne tehnike osigurao je materijalne uvjete za uspješan početak na ostvarenju tog zadatka. Pri Glavnom odboru, a uz pomoć pojedinih privrednih organizacija, formiran je Kabinet za stručno osposobljavanje kadrova. Kabinet je opskrbljen suvremenim strojevima za domaćinstvo.

U sportskim organizacijama imamo pozitivnu pojavu o zajed-

ničkom planiranju i objedinjavanju materijalnih sredstava za uzdizanje kadrova. Partizan i Savez sportova planirali su, na primjer, niz tečajeva i drugih mjera za osposobljavanje kadra, koji je potreban i jednoj i drugoj organizaciji.

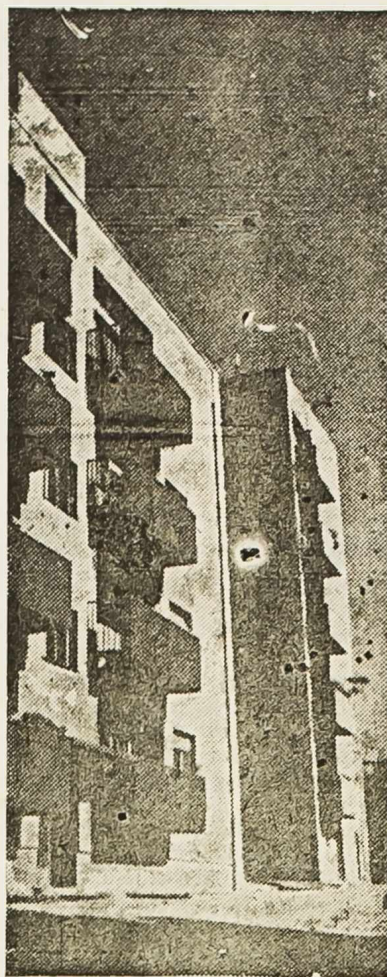
Da li programi rada predviđaju još neki značajniji zadatak?

Vazan problem, koji se tretira u programima rada jeste suradnja među organizacijama. Ta suradnja sve više dolazi do izražaja među srodnim organizacijama. One su zajedničkim snagama izgradile ili grade razne objekte u našoj republici, a isto tako postupaju i kod školovanja kadrova. Za sada su ovakve inicijative skromnih razmjera, ali postoje uvjeti da one postanu stalna praksa većine or-

ganizacija. Također treba napomenuti da je važno područje suradnje društvenih organizacija — rješavanje problema komuni. Na takovu suradnju u komuni se sve više orijentiraju razne organizacije i ona po našem mišljenju treba da postane osnova cjelokupne suradnje među društvenim organizacijama.

I predstojeći Plenum Glavnog odbora Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske, koji će, pored ostalog, razmatrati problem odgoja djece, možemo smatrati jednim od prvih i važnijih koraka na ostvarenju kongresnih odluka. Plenum socijalističkog saveza zajedno s društvenim organizacijama, koje se bave odgojem djece — a koje sada aktivno učestvuju u primjenjivanju Plenuma i njegovih odluka — zacrtat će niz zadataka na praktičnom provođenju donesenih odluka na Petom kongresu Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije.

sp. Šibenik: Stambene zgrade

Trgovačka mreža na selu Bez osnovnih artikala

Kad u gradovima gledamo izloge trgovinskih radnji, često zastajemo pred mnogim ukosno izloženim artiklima. Asortiman je bogat, gotovo uvijek možemo dobiti upravo ono što želimo. Da li je tako ni u našem selu? Točno je da se radnje na selu ne mogu usporediti s onima u gradovima, ali bi bar donekle mogle bolje opskrbljivati potrošače. Još mnogo nedostaje seoskoj trgovini, a tako ne bi trebalo biti, kad bi se o tome povelio više računa. Proputujemo li kroz sela šibenskog kotara vidjet ćemo uvijek istu sliku: neukusno uređeni izlozi, a trgovinske radnje nemaju čak ni artikala, koji se najviše traže. Zato potrošači opravdano kritiziraju zašto prodavaonice nemaju na skladištu nekih industrijskih artikala. Poljoprivrednici često moraju s negodovanjem napuštati prodavaonice, jer nisu dobili ono što su tražili. Kad potrošač, nakon uzaludnog pješčenja od prodavaonice do prodavaonice, ne nade što mu treba, pa prigovori, prodavači jednostavno sliježu ramenima i ironično odgovaraju: »Idite u Šibenik, tamo ima svega.«

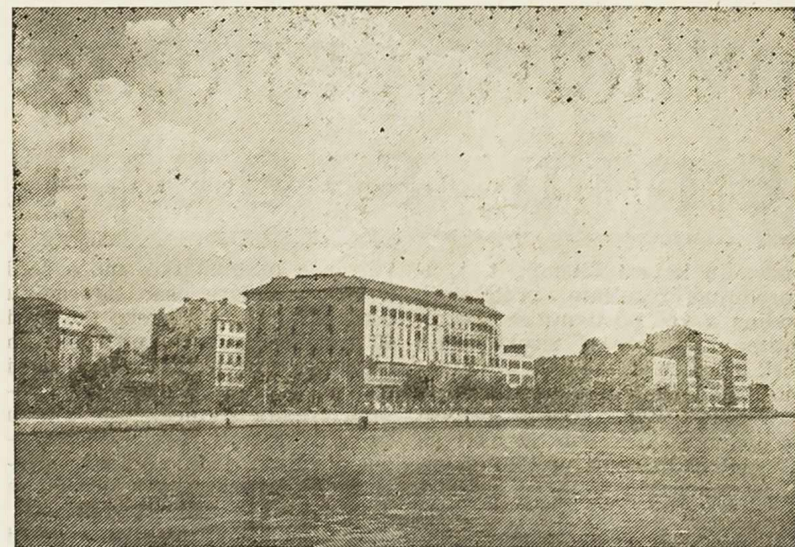
Malo je općina u šibenskom kotaru, koje su se ozbiljnije pozabavile djelatnošću trgovine. Kad nema dovoljno konfekcijske robe, kakvo onda čudo, što se još danas u selima pojavljuju kramari (preprodavači) i prodaju robu, naravno, uz znatnu zaradu. Zar je danas teško nabaviti obuću? Sigurno nije. Ali još uvijek nema dovoljno obuće prema izboru. Anomalija je i u tome, što većina trgovinskih radnji na selu prodaje najskuplje

košulje, a jeftinijih gotovo i nema. S druge strane, rijetko koja trgovina prodaje bolje stofove, a ne može se dobiti niti laganih ženskih cipela. Slabo je i sa šalicama od porculana i tanjirima. Nedostaje i lonaca za nošenje hrane u polje i ostalog posuda. Zatim nema šina za kola, obruča i t. d. Sve su to artikli, koje proizvodi naša industrija, ali, po svemu sudeći, nema organizacije i inicijative za bolje snabdjevanje seoskih potrošača. Možda ne će biti na odmet ako spomenemo jedan karakterističan primjer, koji nam govori o nemarnosti poslovođa, pa i općina, u pogledu opskrbljivanja potrošača. Naš kotar proizvodi dosta grožđa. Seljaci u zabitnijim selima prodaju grožđe, te zarade veće svote. Da li poljoprivrednici utroše

novac, koji dobiju za prodano grožđe. Ne. Jer, zadržane prodavaonice nemaju sve ono, što seljaci traže, a mnogi od njih veoma rijetko odu u grad. Da zadržimo imaju bogati asortiman artikala, vjerojatno bi poljoprivrednici pokazali veće zanimanje za kupovinu.

Prihodi seljaka našeg kotara, znatno su se povećali, pa bi trebalo već jednom trgovinu prilagoditi potrebama sela. Pored već onih poznatih, nužno potrebnih artikala, koji selu nedostaju, mogli bi se prodavati i suvremeni aparati za potrebe domaćinstva. Možda bi bilo veoma korisno, kad bi se za ova pitanja više zainteresirala Trgovinska komora, a i mislimo da je stvar u prvom redu na narodnim odborima općina.

M. Orlović

Na slici: Obala Maršala Tita u Zadru sa zgradom Fakulteta.

Filozofski fakultet u Zadru

Sretnom nedavno jednog znanca, budućeg profesora. Razgovarali smo o svemu i svačemu, tek će on meni: »Ja nikad ne bih studirao u Zadru!«

To me nije iznenadilo, jer se češće čuje, kako zadržani fakultet nije priznat, kako su profesori slabiji nego u Zagrebu, kako ovo, ono — uglavnom malo dobrog. No kako su te glasine učestale, ponukan sam »stupiti u obranu našeg mladog fakulteta.«

Filozofski fakultet u Zadru otvoren je školske godine 1956/57., pod Rektoratom zagrebačkog Sveučilišta. Broj studenata je premašio sva predviđanja, i. XII. ih je bilo 146 s 10 nastavnika, dakle na svakih 14,6 studenata jedan nastavnik, što je daleko povoljnije nego u Zagrebu. Iste godine »gostovali« su prof. dr. Filip Badalić (ruski), dr. Rudolf Jilibović (engleski) i dr. Vojmir Vinja (francuski jezik) — sa Zagrebačkog filozofskog fakulteta. Oni su po 15 dana držali predavanja, koja inače drže

u Zagrebu, i na taj način je studentima omogućeno slušanje redovne, makar i ubrzane nastave.

Kasnije, tokom protekle četiri godine, nastavno se osoblje više nego udvostručilo, iako su pojedine katedre još i danas upražnjene. Zbog toga su (konkretno na historijskoj katedri) držali predavanja nastavnici s drugih fakulteta u zemlji: dr. Nada Klaić, dr. Miroslav Brandt, dr. Ferdo Hauptmann, dr. Branko Đurđević, dr. Vaso Bogdanov, što će svima onima, koji znaju naše »prvake« u spomenutoj nauci, pokazati kako je kvalitet nastave na visini.

Danas predaju: dr. Miroslav Kravar, (klas. filologija, lingvistika), dr. Petar Lisičar (pov. st. vijeka), dr. Mate Suić (arheologija), dr. Ivo Petricolić (povijest umjetnosti), dr. Dalibor Brozović (hrvatski jezik), dr. Ivo Jevto Milović (njemački), dr. Miroslav Janković (engleski), dr. Vladimir Janković (pedagogija), dr. Ante Stigračić (pom. histor. nau-

ke), dr. Franjo Svec (stari hrvatska književnost) i drugi nastavnici sa asistentima i lektorima.

Kako je koncem prošle školske godine bilo upisano oko 400 studenata, s obzirom na dovoljan broj nastavnika (posebno jezične grupe) nastava se je odvijala normalno, a rad u seminarima kako se samo može poželjeti, za razliku od zagrebačkog Filozofskog fakulteta, gdje je rad otežan zbog preopterećenosti nastavnika.

Sam fakultet je izvršno opremljen suvremenim namještajem, a knjižnice (centralna i seminarske) bogato opskrbljene najnovijim djelima sa svih područja nauke, kako na našem tako i na stranim jezicima. Osim fakultetske knjižnice, Zadar ima i vrlo bogatu Naučnu biblioteku, te biblioteke Instituta za historijske nauke, Arheološkog muzeja i Državnog arhiva i Galeriju umjetnina, što je sve pristupačno studentima.

Zanimljivo je, da svaki četvrti student ima smještaj u domu, gdje je i studentska menza (ljanjske su godine hrana i spavanje koštali oko 5.400 dinara). U Zadru postoji i Student-servis, koji omogućuje džeparac svima onima, koji žele raditi.

Uglavnom uslovi za studiranje su vrlo povoljni, a smještaj studenata zadovoljiva.

Informacije radi navodim, da se na zadarskom Filozofskom fakultetu može upisati: hrvatski jezik i jugoslavenska književnost, povijest, povijest umjetnosti, arheologija, te jezici — engleski, talijanski, francuski, njemački, ruski, latinski i grčki, (u odgovarajućim kombinacijama). Kako ove godine studentski dom (kapacitet oko 100 kreveta) napuštaju oni koji su diplomirali, odnosno apsolvirali, vjerujem da ne će biti poteškoća oko smještaja.

Upis traje do 8. listopada ove godine.

U čast Dana mornarice

Književno veče

Naši građani imali su prilike u utorak, 6. rujna, čuti i vidjeti grupu najpoznatijih jugoslavenskih pjesnika, koji su, u okviru »Jadranske turneje pjesnika«, upriličene u čast Dana naše mornarice, održali u kinu »20. april« veoma uspješno književno veče.

Koji je bio krajnji cilj ove pohvalne inicijative? Za taj odgovor poslušit ćemo se citatom: »U prisnom kontaktu, kako je već postala tradicija na festivalima poezije koje priređuje »Lykos«, pjesnici će živom riječju približiti slušaocima najviši dom jugoslavenske poezije. Ovakvi susreti pokazali su dosada odlične rezultate. Osim manjeg broja onih koji poeziju zavole još u školskim klupama i prate njen razvoj, veliki broj slušalaca u našoj zemlji prvi put se na festivalima upozaje s pjesnicima, s njihovom živom, neodoljivom riječju. Kroz takve susrete, mnogi, koji nikada ne bi posegnuli za nekom knjigom poezije, podvrgavaju se magiji poetske riječi i slijedeće slične susrete ne će propustiti, tražit će najprije knjige pjesama onih pjesnika koje su vidjeli i slušali, a poslije i mnoge druge i tako će im jedan nov svijet, svijet esencije ljudskog života postati bliži, pristupačniji, pa i potrebniji. Shvatit će do srži onu već odavno poznatu istinu da su pisci, a posebno pjesnici, sol zemlje i bez njih, odnosno poezije, ljudski rod bi osiromašio, jer bi svoj život sveo na голу fizičku egzistenciju isključujući najljepše ljudske osobine: maštu i poriv da ljepotom obogati svoj duhovni svijet.«

Prošlo književno veče u svakom je slučaju kulturni događaj prvog reda u našem gradu. Na prste se mogu nabrojiti nastupi, na kojima bi se publici predstavili ljudi od pera ovakvog kvaliteta.

O pročitanim radovima reći ćemo nekoliko riječi, koje nemaju pretenziju dubljeg kritičarskog zahvata, već su, prije, jedna nevezana impresija.

Pjesme koje je pročitao Gustav Krklec nijesu, s našeg današnjeg gledišta, neka velika poezije. Ima u njima mnogo bliskosti, ama lijepih i interesantnih opažanja, samo su previše

»razumljive«, donekle i u neku ruku staromodne. Uostalom mnogo je vremena prošlo otkad su i napisane. Mnogo puta slušajući pjesma poznate pjesnikinje starije generacije Desanke Maksimović o pogibiji kragujevačkih đaka i ovoga puta našla je na veoma dobar prijem kod slušalaca. Dobriša Cosarić pročitao je nekoliko pjesama, više manje uspješnih i dopadljivih, iako se ne možemo otići utisku da ovaj pjesnik posjeduje u svojoj poetskoj rizičnosti i boljih pjesama. Cedomir Minderović nije toliko poznat pjesnik, mnogo je više poznat kao urednik i »vještiti« protivnik moderne poezije. No njegove pjesme, bar one ovdje pročitane, ukazuju na izvjestan napor da se krene novim stazama. Nasuprot njemu Drago Ivanišević pročitao je nekoliko pjesama pisanih čakavštinom iz svoje posljednje zbirke »Jubav« — i pobrao najjači aplauz večeri. Inak smo mišljenja da one ne nose neku veliku umjetničku vrijednost. Mnogo više zaslužuju pažnju zbog usojeloz lokaliteta. Dragutin Tadijanović, kao i obično, pružio je slušaocima pregršt vrijednih pjesama, jednih od najboljih u hrvatskoj književnosti uopće. Slovenac Ciril Zlobec čitao je svoju pjesmu najprije na svom materinjem jeziku, a poslije na hrvatskom. Iako ga po prijevodima poznamo kao talentiranog i dobrog pjesnika, iz savim razumljivih razloga ovom prilikom nije do nas došla ljepota njegovih stihova. Nije bar onoliko, koliko smo očekivali. Pjesma Tanasije Mladenovića, posvećena mrtvoj sunuži bila je jedna od najbolje primljenih na književnom večeri. Vesna Parun je još jednom dokazala osjetljivost svojih stihova, da je najbolja naša suvremena pjesnikinja. Na dobar prijem kod slušalaca našli su i stihovi mladog Beogradanina Miroslava Danončića. Jedan iz srednje generacije naših pjesnika Đuro Snajder, dao je onoliko koliko se od njega i očekivalo. A to znači — ni mnogo, ni malo.

Sve u svemu, bilo je to prijatno i drago veče, onačno, kakvih bi nam trebalo — i češće.

D. B.

Povodom odgovora na članak Neka pitanja iz prosvjete

Radi pravilnijeg prikaza činjenica, koje su iznesene u prvom napisu i odgovoru, dodati ćemo još neke pojedinosti, koje bi mogle poslužiti umjesto komentara na članak što ga je potpisao AB.

Iz toga odgovora ili objašnjenja čitaoci nisu zapravo ništa saznali, jer nije data nikakva slika prakse. Stoga nije tačno da školski odbori u Šibeniku primaju molbe za natječaj. Oni ih isto tako i ne razmatraju neposredno pred izbor kandidata.

Prema tome je ovaj forum, praksom u našoj komun, potpuno isključen iz ovog posla. Osim toga, prilikom službenog objavljivanja natječaja u štampi ne spominju se školski odbori pa se svi dokumentni šalju izravno Savjetu za prosvjetu. AB je naveo kako je moja djelomična interpretacija imala za cilj stvaranje krivih zaključaka. Ni jedan autor, međutim, ne bi mogao sebi postaviti takav cilj. U produžetku mog članka je stajalo »nekorisna praksa«. Znači imao sam namjeru da pišem pretežno o onome kako jest, a ne kako bi trebalo da bude. U radu Savjeta ne bismo mogli ni ovo pohvaliti (riječ je opet o praksi), što pojedini službenici u Odsjeku za prosvjetu ne dozvoljavaju strankama da pogledaju spise ni onda kada za to pokažu opravdan interes. Na primjer, da se upoznaju o rezultatu natječaja, uvjetima ostalih kandidata i slično.

Smatram da bi sva rješenja, bila pozitivna ili ne morala imati dokument, pismeni razumljivo. Međutim, to se nekad propušta na sjednicama Savjeta i tako pojedine stranke postaju »bezimene«, jer nisu uvedene ni u zapisniku ni na drugim mjestima. Naravno, da se takvom praksom krše postojeći propisi.

Još nešto iz prakse. U Odsjeku za prosvjetu sreo sam školskog kolegu M. L. koji je nedavno završio Filozofski fakultet. Pitao sam ga da što tu radi. Objao

mi je: »Prilikom uzimanja stijenice predviđalo se da ću po završetku studija raditi ovdje u nekoj srednjoj školi. Međutim, sada me šalju u Prvić, gdje ja na mogu. Tada mi je rekao B. da dolazim ovdje i da nešto radim u administraciji.« Ovakvih primjera ima više i mogao bi se još neki istaknuti bez obzira na to što i AB radi u ovom Odsjeku i jedan je od onih koji doprinose iznesenoj praksi.

Prilikom redovnog natječaja za učitelje osnovnih škola u Šibeniku bilo je mnogo kandidata, ali službeno su objavljena samo dva slobodna mjesta. To ništa nije smetalo da se izabere šest kandidata. Među njima je bila i žena službenika Savjeta, žena jednog člana Savjeta, a rodbinski odnosi ostalih nisu mi poznati. Netko je na to postavio primjedbu da je sve to nepropisno. Tada je griješka ispravljena s tim što su otpala četiri kandidata. Ali to nije bilo za dugo. U naknadnom natječaju svi ovi »odbačeni« ponovo su izabrani, i svima ostalima bilo je suviše sudjelovati u natječaju. U tom naknadnom natječaju Savjet je uveo onu lošu praksu sam opširnije prikazao u prvom članku. Naime, Savjet je napravio diskriminaciju prema seoskim školama — uvjetom od pet godina staža samo za gradske škole. Treba spomenuti da su svi »odbačeni« (formalno) kandidati posjedovali ovaj uvjet i tako im je trebalo zagaranirati izbor u navedenom natječaju, nasuprot njihovim konkurentima od kojih mnogi to nisu imali.

Neka pitanja iz prosvjete nisam šire iznosio, jer je članak već bio dosta dug. Trebao je to nadopuniti odgovor. No, mora se priznati da AB kao službeniku Savjeta ne bi bilo oportuno, pa sam se potrudio ja. Ali ni u ovom članku materijal ne može iznijeti u cjelini.

Boris Kale

modosti iz naših općina

Iz kninskih radnih kolektiva

NOVI STROJEVI U TVORNICI VIJAKA

Pošto je uspješno riješeno pitanje odobrenja investicionog kredita u iznosu od 72 milijuna dinara, Tvornica vijaka će uskoro nanučiti nove strojeve za izradu vijaka i matica, kao i opremu za još jednu tunnelsku peć za žarenje. S ovom opremom doprinijet će se otklanjanju izvjesnih uskih grla, a time i povećanju proizvodnje. (M)

PRODAVAONICA VIJČANE ROBE U SKLOPU »TRGOZADRUGARA«

Tvornica vijaka u Kninu, namjerava sklopiti aranžman s veletrgovačkim poduzećem »Trgozadruga«, koji bi trebao preuzeti izvjesne količine vijčane robe, prvenstveno trgovačkog kvaliteta, radi plasmana na lokalno tržište.

Zbog ukazane potrebe u Tvornici vijaka se priprema formiranje jedne servisne radionice, koja bi bila smještena u gradu van kruga poduzeća. Pošto se radi o dvije mogućnosti lokacija za rad još nije određena.

DOBAR UROD BRESKVIKA

Mladi breskvik poljoprivrednog dobra »Glavica«, koji se sastoji od 750 stabala raznih sorti bresaka, dao je ove godine prvi rod, pa je prinosa oko 3000 kilograma veoma dobar. Breskve su prodane preko poduzeća »Badem« potrošačima u gradu, koji su bili zadovoljni kvalitetom sortnog proizvoda.

SMRTO STRADAO POD TOČKOVIMA TRAKTORA

Na cesti Bribirske Mostine — Vodice, na mjestu zvanom Crljenkov Dolci došlo je 8. ovog mjeseca do teške saobraćajne nesreće, u kojoj je smrtno stradao 70-godišnji Ive Crljenak, pokojnog Martina. Dok je Ive stajao udaljen tri metra od ceste, na njega je naleteo traktor Poljoprivredne zadruge Pristeg, općina Benkovac. Prikolica ga je zahvatila prednjim dijelom i bacila pod točak. Starac je izdahnuo na putu za Vodice. (Or)

IZ KANCELARIJE SUCA ZA PREKRŠAJE

Sudac za prekršaje NOK-a kaznio je novčanom kaznom od 20.000 dinara trgovačko poduzeće »25. novembar« iz Drniša, poslovođu nonstop prodavaonice Antu Gašparčin sa 2000 i trgovačkog pomoćnika Josu Alduka sa 3000 dinara, zbog toga što su ometali kontrolu tržnog inspektora. (Or)

Svi radnici koji rade u proizvodnji i prometu živežnih namirnica moraju biti zdravstveno pregledani prije zasnivanja radnog odnosa, a u toku radnog odnosa radnici trebaju biti pregledani svakih 6 mjeseci. To je već poznato, ali ne i Tvornici ribljih konzervi »Dalmacija« iako je utvrđeno, da neki radnici boluju od zaraznih bolesti. Zbog toga je sudac za prekršaje Narodnog odbora kotara kaznio sa 50.000 dinara, direktora B. Stanojevića sa 10.000, a rukovodioca pogona I. Županovića sa 6.000 dinara. (Or)

KOŠARAČKO - PLETARSKA RADIONICA U OKLAJU

Poljoprivredna zadruga u Oklaju otvorila je košaračko-pletarsku radionicu. Prve košare već su se pojavile u prodavaonicama po cijeni od 150 do 350 dinara. Za potrebe košaračko-pletarske radionice nabavljen je stroj za rezanje vrbe.

U dolini Krke zadruga ima jedan hektar zasaden vrбом, a na proljeće će zasadi još pet hektara. Zasada se sirovina dobiva z Medimurja. Osim toga otvoren je i 6-mjesečni tečaj, koga pohađa 15 polaznika. (MO)

MODERAN KAMION ZA PRIJEVOZ KRUHA

»Krka« poduzeće za proizvodnju i promet prehrambenih artikala, nabavilo je od tvornice automobila »Crvne zastave« iz Kragujevca zatvoreni kamion, kojim će prevoziti kruh po gradu. Poduzeće je na taj način riješilo pitanje bržeg i higijenskog prijevoza kruha. (Mž)

Tragom inspekcija kninske komune

Loše stanje u seoskim prodavaonicama

Na području kninske općine djeluje 196 privrednih organizacija sa njihovih 80 poslovnih ograna, što ukupno iznosi 277 objekata čiji je rad podležan pregledu inspekcije tržišta. Samo u toku prošle godine kod ovih organizacija i njihovih poslovnih jedinica, inspekcija je izvršila 264 pregleda. Djelatnost zanatstva privatnog sektora, koje je brojno i raštrkano na velikom području, ovog puta, nije bila zahvaćena pregledima inspekcije.

Unutarnji uređaj i oprema trgovačkih radnja na ovom području dobrim dijelom ne odgovara propisanim uvjetima. Trgovačka poduzeća prema ovom pitanju ne odnose se ravnodušno. Jer nastoje, da preurede svoje prodavaonice, da ih snabdiju boljom opremom i novim inventarom. Stanje u seoskim prodavaonicama je lošije i tu se najmanje učinilo.

Skladišni prostor je problem za sebe i očekivanog rješenja još nema. Sladišta su smještena u nepodesnim prostorijama, razbacana u raznim dijelovima grada, što otežava manipulaciju, kao i zaštitu robe od kvarenja i propadanja.

Osoblje u trgovini nepredovalo je u stručnom pogledu, pa se u tom smislu zapaža bolje nego što je bilo ranijih godina. Tome se pomogli razni oblici školovanja, zahvaljujući organizaciji večernjih škola preko Trgovinske komore.

U svom radu inspekcija je utvrdila sve manji broj slučajeva zakidanja na mjeri, neisticanja cijena robe ili neispravnost vaga. Inspektori tržišta ističu, da razmještaj ugostiteljskih radnja u gradu zadovoljava, ali na terenu ne. Baš radi toga u selima gdje nije zastupljeno organizirano ugostiteljstvo, pojavljuju se

razni problemi, naročito kod ilegalnih točionica ugostiteljski objekti ne udovoljavaju potrebnim sanitarnim - tehničkim uvjetima. Zapažene su pojave nehigijenskog pripremanja hrane i slučajevi umanjavanja kvaliteta alkoholnih pića.

Zanatstvo društvenog sektora ima veoma negativan omjer u odnosu na ostalo zanatstvo, a osim toga primjećeno je da u njegovim okvirima nema nekih važnih struka, kao na pr. kvalificiranog kolara, krojača ženske odjeće, niklera i t. d. Dešavalo se, da su neki obrtnici uzimali radove za koje nemaju odobrenje.

Pri otkupu nekih tržnih viškova dolazilo je do nelojalne konkurencije između zadruga. U politici stoke inspekcija je imala pune ruke posla, s obzirom što su uslijedili novi propisi i mjere u sprovođenju načina i metoda otkupa stoke, a što je najgore nove mjere i propise našlo se u sprovedenju gravitaciona područja, naročito s područja Bosne i Like.

Kroz izvještajno razdoblje inspekcija je javnom tužilstvu i sucu za sprekršaje podnijela ukupno 30 prijava. Izrečeno je 46 kazni u mandatnom postupku.

Da bi ubuduće rad inspekcije tržišta bio još bolji i brži na otklanjanju i sprečavanju raznih nepravilnosti, potrebno je prije osigurati joj vlastito prijevozno sredstvo i opremiti je odgovarajućim spravama i aparatima za kontrolu kvaliteta robe. (M)

BAZEN ZA KUPANJE OVACA

Poljoprivredno dobro »Glavica« izradilo je iz vlastitih sredstava oveli bazen za kupanje ovaca uz ovcarnik na Suhopolju. S ovim je riješeno pitanje objekta, koji služi za njegu stada ovog dobra.

OVCE NA PLANINARSKOJ ISPASI

Stado poljoprivrednog dobra »Glavica«, koje se sastoji od preko 600 ovaca pramenki i posebno merino stado nalazilo se u toku ljeta na planinskoj ispasi iz Dinare, na planini Ruji, gdje se izvrsno oporavilo uz odlične uvjete ispaše. Za vrijeme boravka stada u planini, proizvedena je stanovita količina sira u mješinama.

R. D.

Iz poljoprivredne zadruge Žirje

Kad prevlada nehaj

Reći će netko, pa to nije lijepo, nije fair, uvijek napadati, uvijek kritizirati. Istina, upravo na stranicama ovog lista pisalo se u nekoliko navrata o nekim slabostima poljoprivredne zadruge Žirje. Jednom o promašenoj avanturi u Egiptu (čemu, ope, i nije sama zadruga bila kriva!). Jednom o neprodanoj kadulji...

Inače, veoma nam je žao, što se, eva, to opet mora ponoviti. Ne, nemamo svađalačku namjeru i ne bismo željeli, da se napis krivo shvati. Pomenutoj zadrugi želimo samo napredak, samo prosperitet. Jer, po svemu sudeći, usprkos ovako usputnim slabostima, zadruga ima i svojih očih uspjeha. Naopako bi bilo, kad ih ne bi imala. Da se razumijemo, kad se radi, onda se i griješi. I onda, zna se, da se više radi i više napreduje, negoli se griješi, pogotovo u posljednje godinu dana, u kojoj je zadruga zabilježila vidne rezultate, naročito u ljetnom ribolovu.

Nego, prijedimo na samu stvar, koja nas je pomukala za ovo nekoliko redaka.

Napomenuli smo, da su ovog ljeta ulovljene prilične količine plave ribe u Žirju. Lov se obavljao s dvjema zadržnim plivarićama. A sada napomenimo i to, da su mnogi Žirjani, premda je gotovo svaka obitelj član Poljoprivredne zadruge, ostajali često bez ribe, jer je nisu mogli kupiti, budući da bi zadržni

motori svu ribu odveli u Prvic Luku ili Šibenik. »Prije je naš interes (čitaj: zadrugara — ribara), a onda interes sela«, rekao je jednom jedan svječan, izazvan negodavanjem nekolicine ljudi, koji to jutro nisu mogli kupiti ribe...

Izgleda, da je opet po srijedi kadulja! Čuje se, naime, da ju zadruga ne će otkupljivati, iako je najavila da hoće. Ne bismo željeli, da se ponovi nešto slično prošlom slučaju.

I još nešto. Nedavno je ova zadruga pozvala iz Šibenika mehaničara, da joj popravi motor za jedan njezin brod (»Borac«). Kad je motor bio ureden i sklopljen u zadržnom magazinu, preostalo je, da se teret od 700 kilograma »prenese« na brod, koji je bio udaljen 5—6 metara. Stavili smo ono »prenese« pod navodnike, jer je to naprosto bilo nemoguće, pošto su bili u pitanju samo tri čovjeka, koji su bili određeni za taj »prijenos«.

Da ne duljimo: motor je pao u more, jedan je njegov dio slupan, i šteta se cijeni na preko 200.000 dinara.

Tako mu to uvijek dode, kad prevlada nehaj.

R. D.

HE »MANOJLOVAC« NAJSTARIJA DALMATINSKA HIDROELEKTRANA

Duboko u kanjonu Krke, gdje se na četvrti sadrenoj barijeri raspjevao jedan od većih vodopada u njezinom gornjem toku, još početkom ovog stoljeća udareni su temelji jednoj od najstarijih dalmatinskih hidroelektrana.

To je HE »Manojlovac«, koja sada preko razgranatih dalekovoda napaja električnom energijom područja pet komuna, svu Prominu na čijoj se teritoriji nalazi, šibenski bazen, pa kninsko i drniško području i u novije vrijeme Kistanje i još neka sela Bukovice.

Veoma je zanimljiva prošlost ove centrale.

Istražni radovi i projektiranje ove elektrane na Krki započeli su 1900. godine od strane talijanskog poduzeća SUFID, njezinoj izgradnji pristupilo se dvije godine kasnije, a 1906. godine bio je u pogonu već njezin prvi agregat.

Iako je Manojlovačka centrala nekoliko decenija proizvodila mnogo električne energije, ipak čitava Promina sa općinskim centrom u Oklaju, nije bila elektrificirana upravo zbog nebrige ondašnje austrougarske vlasti i kasnije upravljača u staroj Jugoslaviji, čak ni obližnji Knin, kao kotarsko mjesto u ono vrijeme, nije bio povezan s Manojlovcem, nego je dobivao energiju iz male termoelektrane.

U toku rata elektrana je radila s umanjnim kapacitetom i to do 1942. god. kad je jedan generator bio potpuno uništen i od strane okupatora prevezen u Italiju. Ubrzo je prestalo brujanje ostala tri agregata, jer su naši

borci porušili dalekovod prema Šibeniku. Proizvodnja je bila potpuno obustavljena krajem 1942. godine.

Poslije rata zatečena je gomila željeza koje su radnici u periodu obnove, uz velike napore i žrtve, osposobili za pogon. Osposobljena su tri agregata. Godine 1946. na jednom generatoru su potpuno izmijenjeni namotaji, a izgrađen je transformator od 16000 KVA. Iste godine elektrana je ušla u paralelni rad s ostalim elektranama Dalmacije.

Porastom industrije u šibenskom bazenu i stvaranjem uslova za privredni razvoj Knina, Drniša i drugih mjesta s toga područja, trebalo je pristupiti rekonstrukciji zastarjelih uređaja i pojačati kapacitet Manojlovca. U toku petogodišnjeg trajanja rekonstrukcije, a koja je završena 1956. godine, uz investicijska ulaganja od gotovo 2 milijarde, ispriječile su se neočekivane i dobro poznate teškoće, naročito poslije 1949. god. kad su bile otkazane ugovorene isporuke od strane mađarske tvornice »Ganze«.

Zahvaljujući našim projektantima, stručnjacima, proizvođačima i monterima »Elektroprojekta« Zagreb, »Rade Končara«, »Linstroja«, »Hidromontaže« i »Metalne« iz Maribora, rekonstrukcija, odnosno izgradnja nove elektrane uspješno je obavljena, a od starog Manojlovca, je vrlo malo ostalo.

Prilikom kapitalne rekonstrukcije »Manojlovca«, proizvođača u jednom časa nije bila obustavljena. U istoj hali minira-

naši ljudi

VRIJEME JE ZLATO

Vrijeme u uredima. Sati nad spisima i pisaočom mašinom. Izvjesno vrijeme života između četiri zida. Razgovori s olovkom u ruci. Ponekad uz sparinu.

A poslije — kuća. I tamo čeka nešto. Opet vrijeme rada. S najbližima.

I u tom trajanju problemi. Život i njegovi zahtjevi. Potrebe i nalozi.

Bezbroj ih živi tako. Ovog puta o svemu tome govori jedna službenica. Razgovaramo s članom kolektiva, »Dane Rončević«, zapisujemo riječi Fedore Bagoje.

Kako rasporedite vrijeme na relaciji ured-kuća?

— Vremena nema mnogo, i ako se, ponekad, učini da polako teče i da će te pričekati, dok sve ne dogotoviš. Ako se tome i predaš, ako u trenu i pomisliš da je tako, kasnije se kaže, jer, izgubljeno se ne da nadoknaditi. A posla uvijek ima. Ima ga i u uredu, a čeka te i kada se vratiš kući. Zato treba naći neki izlaz, a on je tamo gdje ima svijetla, da ono što te čeka moraš svršiti, i da je za tvoje dobro, ako se ne držiš one: »pa ima vremena«.

Da li je ured neka vrsta odmor?

— Kako za koga. Ja lično ne volim »zabušavati«, iako ne znači da ne volim popričati. Samo, da se razumijemo, i to pričanje ima svoj čas, ima svoje razloge, pa možda i opravdanje. No, akti se ipak sami ne rješavaju.

Pomaže li vam muž u kućnim poslovima?

— Obojica radimo i nužno je zato da se ispomažemo. On lično ne smatra da to znači biti »papučar«, a uostalom tko bi još u našem vremenu i mogao da misli tako.

Dobro, što mislite da nedostaje našim muževima?

— Možda kod njih još podsvijesno živi ono da on mora uvijek biti u pravu. To su pomalo ona stara shvaćanja da žena više griješi, da otprilike nije sposobna da intenzivno misli. Ne bar kao muškarac. Samo, na sreću, i toga je iz dana u dan sve manje.

Kako vas poslužuju u trgovinama?

— To ste pitanje zbilja dobro postavili. Čovjek iz kupovine dode često ljut, jer način, čast iznimkama, kako vas tretiraju, nije nimalo ugodan. Izgleda da kod naših trgovaca vlada još uvijek uvjerenje da su mušterije radi trgovine. A ne obratno.

Mislite li da je štednja dobra stvar?

— Svakako. Ne biti rasipan, znati ekonomično rasporediti svoje prinadležnosti, i nakon toga nešto »sačuvati«, ne samo da je pametno već i i nužno.

Da ste djevojka?

— Mladost je lijepo doba i biti bez obaveza nesimpatična stvar. Samo, zna se, sve ima svoje granice i u okviru njih treba se znati i vladati. Kada bi, eto, bila djevojka, našla bi svoje društvo, sredinu koja bi mi odgovarala, zabavljala bi se... Kada već o tome govorimo, mislim da neka stega, hoću reći nerazumna stega, više šteti nego što koristi. Čovjeku je potrebna sloboda. Zato i djevojci. Vjerujem da su naše današnje djevojke moralno ispravne i što se nama ponekad čini da idu malo previše naprijed, to je samo nerazumijevanje mladosti.

Da bi brak bio dobar, što je najvažnije?

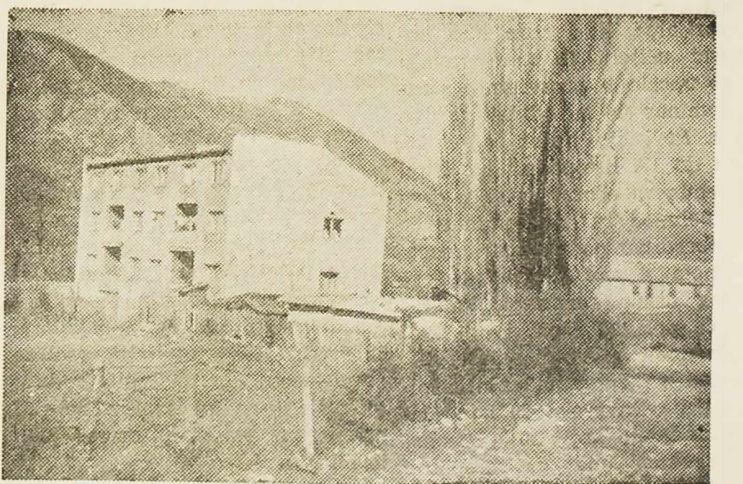
— Razumijevanje. Što najradije radite u slobodno vrijeme?

— Najviše mi zadovoljstva pružaju trenuci odmora u krugu porodice.

D. Bećir

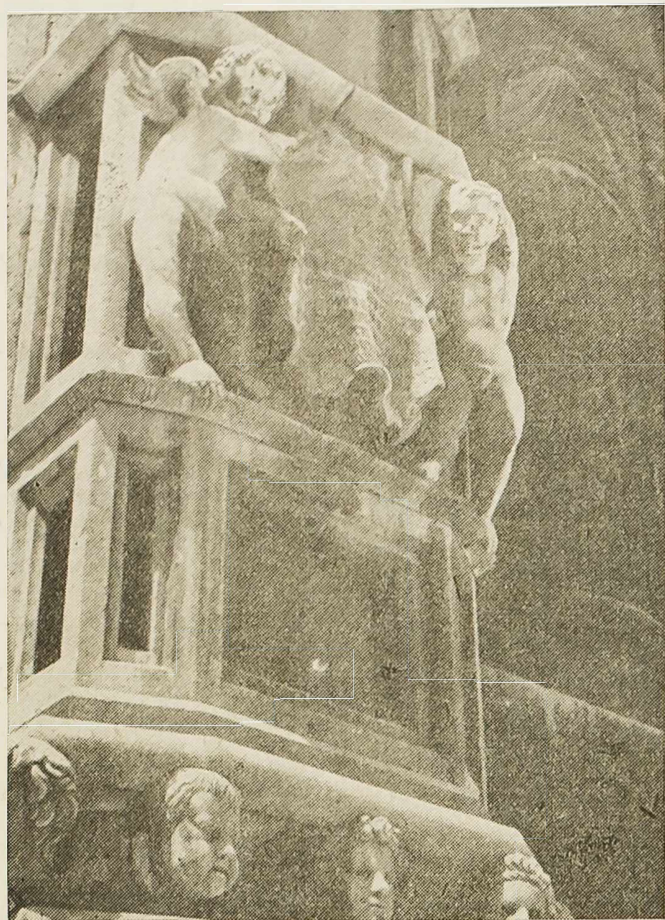

Knin

Strmica

Historijski spomenici

Među značajne umjetničke i historijske spomenike iz prošlosti našeg grada, spada svakako i ovaj detalj sa katedrale. On prikazuje dva dječaka, koji drže listić na kojem je gotičkim slovima uklesano, da je gradnja apsida katedrale počela 1443. godine za vrijeme biskupa Jurja Šizgorića i gradskog kneza Fantina Pesara.

Sam tekst pisan je u stihu i više predstavlja posvetu knezu i biskupu, nego samom graditelju.

Ipak, ispod samog teksta nalazi se i ova rečenica: »Ovaj rad apsida izvršio je majstor Juraj Matejev Dalmatinac.« I-me, svakako, jedno od najznačajnijih u našem graditeljstvu uopće . . .

J. Čelar

Uloga oca u porodici

Kod nas se u mnogim porodicama zadržalo konzervativno mišljenje o ulozi oca u porodici. Misli se, da je dovoljno da on radi i zaradi, a sve je ostalo prepušteno majci. To u velikoj mjeri zapažamo mi prosvjetni radnici. Na roditeljskim sastancima, može se reći, da su zastupane samo majke. Školu za odgoj u porodici posjećuju najviše majke, one u najvećem broju rade i kao aktivisti društva »Naša djeca«.

Veoma je često u odgojnom pogledu također sve na majci. Otac je u porodici uglavnom samo autoritativni faktor, koji fizičkom kaznom ili vikom intervencira na stanovite prijestupe svoje djece.

Ovakvo je stanovište o ulozi oca neispravno i nesuvremeno, nije u skladu ni s našim stanovištem o ulozi roditelja u odgoju djece, niti nam može dati one rezultate u stvaranju dječje ličnosti i budućih očeva i majki, što naša zajednica traži. Osim toga, nije to u skladu ni sa suvremenom pedagogijom, koja traži, da otac potpuno s majkom sudjeluje u odgoju, da vodi ozbiljnu brigu o njezi dojenčeta i malog djeteta, i na kraju, da vrši poslove majke, kad ona ne

može, a osobito previjanje, češljanje, kupanje i t.d.

Možda je taj zahtjev za konzervativne pojmove u nekim obiteljima čudan, ali on ima svoje opravdane razloge.

Na temelju proučavanja male djece i njihove psihologije ustanovljeno je, da gubitak majke u djetinjstvu ima ozbiljne posljedice na buduću karakter i ponašanje djeteta u životu. Prve tri godine života djeteta vrlo su sudbonosne. U tom razdoblju dijete ne smije nikada biti bez majke, ili njezine dobre zamjene. Iskustva su pokazala, da ni njegovateljice, ni bake, ni bilo koja druga osoba ne mogu biti tako bliski djetetu kao otac.

Međutim, praksa nam pokazuje i nešto drugo. Većina očeva, naime, nije uopće pripremljena na to, da zamjeni djetetu majku u slučaju, da je ono na bilo koji način izgubi. Oni ne samo da se ne snalaze ni u najmanjim kućnim poslovima, već veoma često ni u odgoju djeteta.

Za svoju buduću ulogu očevi i eventualne zamjene majke trebalo bi pripremati muškarce već u mladosti na raznim tečajevima, koje u naprednim zemljama posjećuju i muška i ženska omladina, kao i u školi.

Ali nisam mislio upozoriti samo na slučajeve, kad očevi treba da zamjene majke. I tada, kad je majka u kući, otac treba da zajedno s njom odgaja djecu, da se bavi njihovim problemima i odgojem.

U prvom redu u kući ne bi trebalo da se poslovi dijele na muške i ženske, već da se svršavaju zajednički prema raspoloživom vremenu. Ako na primjer žena uvijek čisti mužu i dječji cipele, onda je očiti dokaz, da otac nije shvatio svoju ulogu. Otac bi morao da pomaže dječju učenju i da poznaje njihove probleme kao i majka.

Kuća je najbolja učionica, u kojoj se formira čovjek i budući građanin. Naravno, potrebni su dobri primjeri i korisni savjeti. Djeca u svojim roditeljima gledaju uzore, oponašaju ih ne samo dok su djeca, već i u životu. U svojoj dječji roditelji, osobito očevi, treba da gledaju buduće roditelje i da im svojim dobrim primjerom pomognu da se tako formiraju.

M. Mrđen

kultura - prosvjeta - kultura

susreti

Razgovarali smo s Dragutinom Tadijanovićem

SUNCE NAD ORANICAMA

Svijet malih brigi i malih sjećanja, koje nose u sebi veliku i nezacijeljenu čežnju, nostalgican svijet pjesme izvire nam iz jednostavnih stihova ovog pjevača plodnosti i blagosti zemlje. Poezija rođena duboko u nutrini, stalnim grčevima isključila van, nosi u sebi izgublenu pjesnikovu ljubav, izgublenu onog časa kada se prekoračilo dragi kućni prag u tuđi i neznani svijet, u fizičko, ali ne i u duševno otuđenje. Svijest, javljajući se kasnije, mnogo kasnije da nema više bezbrižnih seoskih igara, zatajit će jad duše za dalekim oranicama. A te će mu daleke oranice, nad kojima će sunce visoko sjati, biti velika želja, velika misao, koja ga ne će nikada napustiti. Sjećanje na dane djetinjstva, na blagi majčin glas, brižan i ustreptao od ljubavi, nezacijeljena ljubav za mrtvim bratom, u vrijeme kada on, kao mladi gospodin, lijepi korake za gradski asfalt i baca srce pod tuđa stopala, bit će čimbenici unutarnjeg prijelom s gradom. Iz toga nići će poezija iskrena, doživljena i slikovita, kao ni jedna prije ni poslije nje.

Kako ste i kada počeli pisati?

— Sjećam se da je bilo ljeto, kad sam u našem vinogradu s jednim rođakom, prvi put izmislio stihove, razumije se u desetercu. No svoje pjesme napisane do 1920. kasnije sam uništio.

Ako ste imali uzora, koji su?

— Čitao sam naše pjesnike i razumije se da je možda svaki od njih izvršio stanoviti ?utjecaj. Još u tim ranim godinama naročito sam volio neke od naših pjesnika kao na primjer A. B. Šimića, Ujevića i Krležu.

Mislite li da postoje izvjesne faze u vašem stvaranju?

— Sigurno da postoje. Mislim da život sam donosi pojedina iskustva, koja se odražavaju u književnom djelu svakog pisca, pa tako i mene. Dovoljno je uzeti pjesme iz ranijeg perioda i uporediti ih s novijima, pa će se vidjeti, iako su uvijek izraženi moji doživljaji i osjećaji, da se one razlikuju u svom izrazu.

Vaša najdraža pjesma?

— Jedna od najdražih svakako mi je »Prsten«. Po njoj ću nazvati budući izbor svojih pjesama.

Kako danas na vas djeluje vaše rodno mjesto Rastušje?

— Kao davna draga uspomena.

Što mislite o modernoj poeziji?

— Najprije treba utvrditi što je moderno, jer se čini da se danas najmanje zna što ta riječ predstavlja. Pod tim se najčešće podrazumijeva nerazumljivost, nejasnoća, i ako je neka pjesma nerazumljiva da je već samim tim i moderna. No ja smatram da isto tako jednostavna, razumljiva, ako je dobra, može biti moderna.

Vaš savjet mladom pjesniku?

film Berba

AMERIČKI FILM. REŽIJA: JEFFRI HYDEN

Već sama imena zaista dobrih glumaca, kao Pier Angeli, Mel Ferrer, Michel Morgan i John Kerr, mogla su nas privući da gledamo ovaj film. Međutim, više od njih nam on nije ni pružio. Trebalo je da nam bude dočarana atmosfera francuskog juga sa uzburkanim strastima i temperamentom koji izazivaju krvoproliće kao u kakvoj Merimeovoj pripovijetki. Ali ono što smo vidjeli toliko je blijedo, bez doživljaja i beživotno, koliko to može biti, kad se teme prihvaćaju Amerikanci, koji se teško mogu uživiti u temperament mediteranskih ljudi. Za to su jednako krivi i scenarista i režiser. A glumci? Tu su doduše jedna Talijanka i Francuskinja, ali i one teško da su uspjele da imalo pridonese oživljavanju jedne anautentičnije atmosfere.

— b —

Pjesme Dragutina Tadijanovića odlikuju se svojom zatvorenosti i konciznošću stiha. Meke rečenice nizove povezuje nezamjetljiva progresija rasta, koja obično započne zatvorenim asocijativom da se kasnije taj utisak pojača i na kraju, konačno, priguši i stopi u cjelinu. Sve nam se pjesme doimlju potpunom doživljenošću, jednim stalno prisutnim naporom da se što uvjerljivije izrazi život. Rekli bismo da je to poezija sasvim osebnija, da

ne rećemo individualna poezija slična razgovoru sa samim sobom, prekinutim vlastitom, voljom ali razgovoru uvjerljivom, ozbiljnom i sređenom. A sve povezuje neki čudni kontinuitet zemlje i vlage, ljubavi i života, koji teče neprestano napet, dopunjavajući se i objašnjavajući, život bez formalnih oznaka, život ne izvrnut naglavce, već bez traženja razumljiv, tu na dohvat ruke, brementit realnošću i spoznajama. Đ. Bećir

BALADA O ZAKLANIM OVCAMA

Pastirica blijedog lika, niz obronak, u svitanje Goni dvanaest ovaca, mekih runa U grad sneni na prodaju sitom mesaru.

Na želu im ovan vitorog. Eno ih, gle! — bez bojazni udoše Bezazleno, u povorci, jedna za drugom, U dvorište gradske klaonice:

Tu stadoše u ugao, u hrpi, stisnute. Mesarski ih pomoćnici, šutljivo,

Odvukoše kao kurjaci:

Nijedna se više natrag ne vratila.

Danas je svetkovina: stoka se kolje za gozbu.

Okrutne ruke, snažno svaku obore:

Bez opiranja, pritisnuta koljenom,

Dočeka ona smrt od noža, u krvi.

Dvanest ovaca visi u stupu gvozdenom.

Ugasle oči; runo krvlju polito; noge slomljene.

Javlja se sunce za obronkom. Na povratku

Pastirici se čini da čuje, u daljini, muklo blejanje.

Pašnjak blista rosatom travom u suncu.

Dragutin Tadijanović

Neugodni autostoper

Poslije poslovnog telefonskog razgovora sa Zagrebom, direktor jednog uglednog poduzeća, vjajkao se kako će po strašnoj žezi i nesnošljivoj omorini, u zatvorenom automobilu morati da putuje u Zagreb. »Skapat ćemo i mozak će nam procuniti«, govorio je svom pomoćniku koji je sjedio i pio kafu. Onda se i ovaj zabrinuo, pošto je i sam morao da se sprema na isti put koji nije mogao da se odlaže više od jednog sata. Tako je, međutim, uvijek kada su u pitanju važni poslovi i značajni interesi poduzeća. Ne može tu da se gleda na vrijeme, ili barem ne uvijek.

»Seviolet«, je ubrzo prešao most na Savi i uputio se određenim pravcem. Direktor je sjedio pored šofera, a njegov pomoćnik pozadi sa još jednim službenikom koji je također morao da putuje jer je bio stručnjak za iskrslj poslovnih problem. Osim vozaču svima su pogledi bili negdje u kolima, na nekoj stinični tehničkog dostignuća, koja vječito izaziva radoznalost. Lake ljetne sakoe držali za prebačene preko koljena i već su bili počeli da se maramicama brane od znoja. Sva trojica su bila nešto zamišljena. Nisu ni primetili kada su mimoišli Studentski grad i pošli prvim metrimna izglančanog asfaltnog puta prvog reda, kako stoji na tabli usadenoj na njegovom početku. Brzina se povećavala i upravo kada je dostizala do blizu stotinu kilometara na sat, direktor je podigao ruku dajući šoferu znak da zastane. Skripa gumu prenula je onu dvojicu na stražnjem sjedištu. Oni su uprli svoje poglede u pravcu važnje da vide šta je.

— Molim vas da li biste imali barem jedno mjesto? — zavrkutao je glas jedne lijepe žene koja je priskočila vozilu. Bilo je to pravo, najprijetnije osvježenje na onoj posljednjepodnevnoj žari, osvježenje koje nije moglo da se odbije. Prosto, tome iskušenju nije moglo da se odoli. Zar se sada ta nesnosna vrućina, pa i sama daljina do Zagreba, ne će lakše podnijeti? Proći će to u tren oka, tako lako da se ni ne osjeti.

— Ima, ima. Kako ne bi bilo, — odgovoriše joj, najprije direktor, a zatim kao u horu i njegoviji suputnici. Ona dvojica na stražnjem sjedištu već počеше da se pomjeraju i da prave mjesto ljepotici kojoj su se silno obradovali.

— Uh, bogu hvala, da je barem jedno mjesto slobodno. Divno! Neka onda sjedne moj muž. Znače, njemu se strahovito žuri da stigne u Zagreb.

Dok je lijepa žena objašnjavala razloge, njen muž je već bio tu.

— Požuri dragi, imaš sreću. Hajde, ulazi. Drugovi će te povesti, a ja ću . . .

Naravno, bilo bi veoma neučudno odreći da u kolima zaista postoji jedno mjesto. I kako bi to izgledalo u očima ozbiljnih ljudi da za žensko ima mjesto, a da ga za muškarca nema. Takva griješka nije mogla da se omakne direktoru koji je sada bio stavljen pred svršen čin.

— Dobro, dobro. Neka uđe drug — odgovorili su joj kiselu i očigledno ne više sa onako blaženim i nasmijanim licima. Bili su iznenađeni, prevareni šta više, zbog čega su se odmah u sebi kajali.

Čovjek je ušao, ljubazno se predstavio i unaprijed im se zahvalio. Onda je gotovo stotinu metara mahao rukom kroz prozor želeći svojoj supruzi sretan ostanak. »Seviolet« je opet bio u velikoj brzini od preko sto i dvadeset. Kao i da malo prije u automobilu je vladao tajac. Niko ni s kim nije razgovarao. Svak je nešto mislio za sebe. Samo po katkad susretali bi se pogledima, ali nekako nemilim i, koliko god da se to prikrivalo, neprijatnim. Izgledalo je da su sva petorica stranci iz raznih zemalja koji govore raznim jezicima, ljudi ne umiju da se sporazume i da razgovaraju. Ali, osim autostopera, ostali nisu bili kipovi. Vrpjili su se itekako, naročito direktorov pomoćnik, okretali se, pušili više nego obično, šmrkali neprekidno se pipajući za nos i kašljucali. Autostoper, naprotiv, sjedio je zavaljen u udobnom sjedištu poput kakvog paše. Njega se uopće nije doticao pomoćnik koji je sjedio do njega, u sredini. Kao da se bojao da se dotakne »stranca«.

Ali, ako sretni čovjek nije micao tijelom, on je ipak nečim micao. Stalno je mijesao nožnim prstima prignječnim u rupičastim sandalama iz kojih se širio težak, oštar i neizdržljiv smrad. Jedini spas od te napasti koja je spopala »Seviolet« bila je promaja, ali i to je slabo pomagalo. Uvaženi direktor morao je stoga da vrh svoga mesnatog nosa proturi napolje. I onaj službenik, stručnjak, također je to učinio. Nesretni pomoćnik bio je kratak, da se ispruži kao i njegovi drugovi koji su jednako usdzicali.

naša priča

Najzad, stigli su u Zagreb. Paklenim mukama došao je kraj. Čim se automobil zaustavio, direktor je iskočio sa svog sjedišta kao da je iz topa izbačen. Ostali također.

— Molim vas, šta imam da platim? — obratio im se autostoper, ljubazno i sa zahvalnošću.

— Da platite?! — zaprepastio se direktor. — Ne vozimo mi, družte, za pare, rekao je nekako se suzdržavajući da ne opsuje. Samo vi idite, dodao je. I nedao bog da se više vozimo u istim kolima!

— Ne dao bog ni meni! . . . Ni meni! . . . Ni meni! — ponovi troglasi hor koji je prosto srkao čist zrak.

— Oprostite, molim vas, ja znam za svoju nesreću, ali — šta mogu, reče čovjek bespomoćno. Bilo mu je jako neprijatno, što mu se i na licu vidjelo.

— Ako je vi znate i mi smo je danas upozнали. I svojoj i vašu, kazao je pomoćnik direktora.

Pola minute zatim, »Seviolet« je strugnuo dalje, dok je autostoper ostao i gledao za njim još neki trenutak. Međutim, njega još uvijek pamte trojica funkcionera iz uglednog poduzeća, po mirisu koji kao da im još uvijek stoji u nosu.

Milan Trešnjčić

gradske vijesti

Započelo cijepljenje protiv dječje paralize

U ponedjeljak je u Šibeniku započelo cijepljenje djece protiv dječje paralize. Cijepljenjem će biti obuhvaćeno preko 5.000 djece od 5 mjeseci do 7 godina starosti. Cijepljenje će trajati do 26. rujna a vrši se u Domu narodnog zdravlja — Školska poliklinika.

Pošto nema sredstava roditelji snose troškove cijepljenja. Nastoji se da se dobave sredstva kojima će učešće roditelja kod plaćanja biti smanjeno. U 1961. cijepljenje protiv dječje paralize bit će obavezno. Cijepljenje se vrši slijedećim abecednim redom, 12. IX. A, B, 13. IX. C, C, C, 14. IX. D, E, F, 15. IX. G, H, I, 16. IX. J, K, 19. IX. L, L, J, N, 20. IX. M, N, O, 21. IX. P, R, 22. IX. S, S, 23. IX. T, U, V, 26. IX. Z, Z.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog cinemaskog filma u boji — PAKAO U GRADU — (do 15. IX.)

Premijera američkog cinemaskog filma u boji — VISOKI STRANAC — (16.—20. IX.)

20. APRILA: premijera francuskog cinemaskog filma u boji — JADNICI II. DIO — (do 19. IX.)

SLOBODA: premijera domaćeg filma — TRI ČETVERTINE SUNCA — (do 20. IX.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 16. IX. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 17.—23. IX. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROĐENI

Voislav, sin Branka i Zdenke Beader; Goran, sin Milana i Mirane Bogunović; Milko, sin Celomila i Marije Kronja; Jadranka, kći Nikole i Draginje Tulić; Milorad, sin Marka i Slavke Lajić; Adriana, kći Antuna i Snježane Carić; Jakša, sin Jerka i Vesele Skorić; Zvezdana, kći Ante i Dragice Kulušić; Ojdana, kći Marijana i Uzdanice Srđević; Zoran, sin Damjana i Nevenke Vujko; Sofija, kći Miloša Antice Ilić; Valerija, kći Violeta i Bosiljke Musta; Vlatko, sin Dinka i Ive Cvitan; Nevenka, kći Veljka i Save Vukojević; Josip, sin Ante i Milenke Baranović; Nediljko, sin Dušana i Cvite Zeljak; Miroslav, sin Roka Kristine Garma; Nebojša, sin Zvonka i Kristine Pešić; Jarran, sin Ivana i Blaže Milica; Željko, sin Stipana i Ane Moretić; Vedran, sin Ante i Ane Belamarić; Mira, kći Antuna i Franke Porzer; Nikola, sin Mirjeta i Roksande Brkić i Dorotea, kći Roka i Branke Ukić.

VJENČANI

Radić Anka, domaćica; Brkić Radinć Anka, domaćica; Brkić Dragoljub, službenik — Frua Ninka, službenik; Martinčević Željko, motomehaničar — Labuša Sonja, službenik; Marolt Anton, automehaničar — Škarica Marija, službenik; Jugović Boris, električar — Balin Adela, trojkačica i Garma Šime, ronjačica — Tanfara Tonka, domaćica.

UMRLI

Baranović Duma, rođena Ilijaš, stara 77 god.

MALI OGLASNIK

Mijenjam jednosobni komforstan u centru Pazina za odoparajući u Šibeniku. Informacije: kod portira Električnog poduzeća Šibenik.

IZGUBLJEN FOTOGRAFSKI APARAT

Dana 8. ovog mjeseca na kupalištu »Martinska« izgubila sam fotografski aparat nje-mačke marke »Verra« u zeleno-kožnoj futroli. Moli se pošteno nalaznik da aparat donese u redakciju lista, gdje će dobiti nagradu.

815 stanova u izgradnji

Građevinska djelatnost, koja je započela na teritoriju Šibenika početkom ove godine, nastavlja se nesmanjenim tempom. Za prvih šest mjeseci ove godine potpuno je dovršeno sedam stambenih zgrada s ukupno 156 stanova u koje su već uselili stanovnici. Do kraja ove godine, kako smo obavijestili u Odjelu za komunalne poslove NO-a šibenske općine, dovršit će se radovi na još tri objekta koji će imati ukupno 24 dvosobna i trosobna stana. To je stambena zgrada

koju investira Kotarski zavod za socijalno osiguranje, zatim zgrada Električnog poduzeća i jedan manji objekt koji podiže JNA. U prizemlju prvog objekta uređit će se prostorije za smještaj rajonske ambulante, dok će se u drugoj nalaziti kancelarije građevnog poduzeća »Rad«. Sve tri zgrade podižu se u Ulici Jugoslavenske narodne armije.

U izgradnji se nalazi 18 objekata među kojima i dvije četnaestorokatnice, koje investira NO šibenske općine, te već broj

privrednih organizacija. Svi ovi stambeni objekti posjedovat će 815 stanova. Predviđa se da će do kraja 1961. godine biti potpuno dovršeno 590 stanova, dok će daljnja 224 stana u dvama neboderima biti dovršena u toku 1962. godine. U ovim novoizgrađenim objektima, koji se podižu na Križu i Baldekinu, nalazit će se prostorije za potrebe trgovačke mreže, zdravstvenu službu i društvene organizacije. U završnoj fazi nalaze se pripreme za početak radova na još dva veća stambena objekta, za koja su već određene lokacije. Jedna od tih stambenih zgrada sa 130 stanova podiže će se u predjelu Križa, a druga u Ulici Borisa Kidriča, kod III. osnovne škole. Prva će imati devet, a druga pet katova. Dovođenje ovih objekata predviđa se do kraja 1962. godine. Tako će Šibenik za nepune dvije godine dobiti oko 1000 stanova, čime će se u izvjesnoj mjeri ublažiti problem stambenog prostora.

Uskoro proizvodnja voćnih sokova

Simpatičnu novost u našem privrednom životu čini pojava i afirmacija industrije voćnih sokova. Na nedavno održanom sajmu u Ljubljani bilo je izloženo oko 60 vrsti različitih sokova, od kojih je nagradno 43.

Prošle su samo 3—4 godine od prve pojave sokova na našem tržištu, a već se može utvrditi nekoliko važnih činjenica: Naši proizvodi po kvaliteti odgovaraju onima najrazvijenijih zemalja, te su vrlo traženi u inozemstvu; naši potrošači pokazali interes za ove proizvode i rado ih troše, što mnogi nisu očekivali; nema teškoća u izvozu kao na primjer kod proizvodnje vina; za naše razvijeno voćarstvo to je važan uslov rentabilnosti i razvoja.

Trgovačka mreža, a osobito ugostiteljstvo nerado i sporo uvode ove artikle ili im prave slabu reklamu, za razliku od na primjer, raznih deterženata. Ima tome i objektivnih uzroka (pitanje ambalaže i dr.) ali navike i vlastiti ukus najviše odlučuje.

Za razliku od vina i rakije, proizvodnja sokova moguća je samo na industrijski način, sa skupim strojevima. To ih u početku čini razmjerno skupim i

teže pristupačnim širokim slojevima. To će vremenom otpasti. Tamo bi i zajednica mogla pomoći raznim mjerama, jer se radi o važnom pitanju prehrane. Protoklog ljeta svi smo se zgražali nad teškim zločinom u Šibeniku. Bilo je očito, da je učinjen u atmosferi alkohola, koji se nudi na svakom koraku, u svakom koraku, u svakom izlugu. Možemo li ovako ostvarenu zaradu smatrati zaista korisnom?

Nove, zdrave navike moguće je razvijati sa novim proizvodima — zdravim sokovima.

Na našem području uskoro će doći do znatne proizvodnje sokova. Jedan dio postrojenja Vinarija proizvodit će razne sokove, a velika hladnjača omogućit će potrebno skladištenje.

Ipak jednog dana konobar u »Kriku« će nas upitati: »Koji sok želite?« (K.)

Dali krv bolesnom drugu

Po učiteljskoj školi nedavno se proširila vijest da doskorašnjem učeniku ove škole Željku Stipicu treba stanovita količina krvi, jer je zadobio frakturu lubanje. Svoju krv odmah su ponudili: Josip Gabrić, Dušan Mažibrada, Kosavka Mandić, Nada Dražeta, Nada Gnjidić, Tomislav Lampalov, Luka Kujundžić, Petar Sarić, Živko Kesić i Ivica Lagator.

Zaista lijep primjer drugarstva, koji zaslužuje pohvalu. (O)

Dovoljno voća i povrća

Posljednji tjedan ponuda voća i povrća na šibenskoj tržnici bila je zadovoljavajuća. Cijene su ostale nepromijenjene. Osjeća se razlika između cijena kod proizvođača i socijalističkog sektora. Cijena grožđu kod proizvođača, je relativno visoka, 80—100 dinara, a kod socijalističkog sektora grožđe se prodaje po 70 dinara kilogram. Nikakva razlika u kvaliteti ne opravdava visoke cijene privatnika. U socijalističkom sektoru jabuke se mogu kupiti po 60, a kod privatnika po 100 dinara. Privatnici nude kruške po 100 do 120 dinara, a u prodavaonicama »Plavine« mogu se nabaviti po 70 dinara. Cijena rajčica i kupusa je 30 do 50 dinara. Krumpir se prodaje isto po 30 do 50 dinara kod privatnika,

a kod socijalističkog sektora se može nabaviti po 28 dinara. Salata se prodaje po 80 do 120 dinara, blitva 40—80, a krastavci 30—40 dinara. U prodavaonicama »Plavine« kilogram krastavaca se nudi po 30 dinara. Crvenog i bijelog luka ima u dovoljnim količinama. Cijena crvenom luku je 25 do 40, a bijelom 40 do 180 dinara kilogram. Šljive se nude po 70—100 dinara. Jaja ima dovoljno po cijeni od 22 do 25 dinara. Smokve se prodaju po 40 do 60, a paprika po 40—60 dinara. Perad se može nabaviti po 400 do 600 dinara komad. (Or.)

Bilješka

Žica

Vrijeme kad se grad, naš grad nalazio u žici prošlo je. U nepovrat. Uostalom, žica, ponekad može biti i prijatna. Za uho. Istina, ne žica kao žica nego njen zvuk, boja njena glasa.

Zatočena ptičica nikada ne može zavoljeti »svoju« kletku. Zbog žičanih rešetki; bez obzira na njihov sjaj. Pa ipak bodljikava, prljava žica, žica puna rđne, za razliku od bakarne žice, dobrog vodiča struje, elektriciteta, djeluje veoma loše na naša duševna raspoloženja. Bodljikava žica! U centru grada!

Da li vam se kada desilo, kao dječaku da ste se, upadajući krišom u susjedov vrt ogrebali na bodavu žicu? Zbog jedne snokve. Zbog jedne obične rane smokve, koju ste željeli pojesti, jer ih u vašem vrtu još nije bilo zrelih. Ni ste u žurbi opazili ogrebotinu. Ni crvene kapljice krvi. Stoviše, skrivali ste to i od svojih i tuđih roditelja. Zbog batina. I srama. Ali za par dana došlo je do trovanja. I sve je bilo prekasno... Zbog jedne smokve! Tako je nečiji susjed, zbog jedne male smokve u smrti jednog dječaka. Postao je ubojica.

Putovali smo na Šubićevac. U društvu. Šalili se. Stvarali smo planove kako da što ugodnije provedemo večer. Ali drugu Boži se oklizla noga i on se u samobrani uhvati za plot. Od bodljikave žice. U centru

Novi Šibenik

Zabilj ženo

Od jutra do večeri

Svi dani ne nose iste radosti nemaju jednake korake. Ponekad ostanu vjetroviti, katkada opet oblačni. Jutra nam donesu bezbroj želja i po koju brigu. Pa ipak, u svakom nade-mo mali život, nađemo sebe. Na ulicama, otvorenim prozorima, uređima, zaleprša naše vrijeme. I kao da nešto tiho, sasvim tiho šapuće: »Treba krenuti!«

Tako počinje dan. Tako počinje dan u gradu malih, uskih ulica i pospanih radnji. Čak se kasno liježe i rano ustaje.

Tako počinje život i u našem gradu.

7 sati i 30 minuta. Ulice već pune, ulicama krstare žene s torbama, pred »Alpom« zasjela neka zagrebačka ekskurzija, sjedokosi raznosac novina viče: »Jedna žena se ubila.« »Posljednje vijesti!« — gubi se glas uz ulicu, niz ulicu, do »Putnika«. A tamo — gužva! Red od dvadesetak ljudi s kuferima, u šorčevima, s mantilima. — »Kada polazi vlak za Zagreb?« »Samo zamislite koliko treba čekati?« »Umorio me ovaj godišnji odmor!« Tako pričaju i čekaju pred praznim stolicama kafan »Medulić«. Na vratima konobar s olovkom za uhom i prekrizanim rukama, bez gosta, bez posjeta.

9 sati. »Uzmite gospodo jutros sam ih ubrala« — viče žena u crmini i pokazuje smokve na stolu. Gledam: neke su prezrele, a našlo bi se i zgnječenih. »Evo dobrih jabuka, svaka ko sunce, nisu slane, kupite, ne čete pogriješiti!« Tako na sve strane. Miješa se narod, cijenka se dinar — dva na uzme ili ne kupi i ide dalje. Uzduž i poprijeko tržnicom.

Jednu se dinie, kasane rukama i nužem, bacaju na tle korice. »Sto, za ovo 80 dinara?! Zar misliš da mi u gradu s ulice pare džemala« — sva zadihana, gotovo lihta, više žena pedesetih godina.

Prkraljija se pomalo smiješi, pomalo gundla, traži podršku od kolage, bezuspješno, jer ovaj i ne baše, pa bože moj, i on mora prodati. I zato nudi nešto štampano. Ali — uzalud. »Idite lino k vratim« — kaže žena pa odlazi, a dolaze drugi i opet odlaze.

Na uglu jedan dječak »kidnua« s dinjicom, ne plaćenom dinjicom, pa prava strka, svak snokova grdi, stvaraju se tabori, dok sunce pomalo zalazi za oblak. Sparina.

S neopranim grozdom u ruci i žumom u ušima odlazim s tržnice.

11 sati. Mesari u bijelim ogrtačima mjere meso po »bančama«. Netko traži teteline,

netko mesa bez kosti i vade se novci i broji i zbraja. Mesari onako brzo odmjeravaju, poviču »200« ili »150« — i pruže. Cijene na papiru nigdje iako bi trebala biti, iako bi trebala biti i težina.

»Dajte mi govedine, ali dobre, i bez kosti.« »Bili ste htjeli i jeftino« — zajedljivo pita mesar koga zovu »Crni«.

»Nisam došla da se zafrkavam« — kaže žena.

To i mislim — reče bijeli ogrtač.

I mjeri.

Pa tu je pet deka manje! Ma nemojte. Izvolite sami vagati!

— To je vaš posao — kaže žena.

— I ja mislim — dodaje »Crni«.

Žena je platila i izišla. Iz mesarnice otišao sam u knjižaru. Mislio sam kupiti Bon-ton.

Na nesreću — nije ga bilo. Šteta! bio bih ga poklonio mesaru.

15 sati. Na Martinskoj pozdravljam nas »bikini« i široka monačka ramena. Niz cestu sinio se neki »Fiča«.

Onako hlečkasti ulazimo među pocrnelie kupače. Oko jedne dionice alla »Briait Barda« stali su čet — šest mladića. Padaju duhovitosti, koje su sve prije nego to.

Malo podalje dvije 16-godišnje dionice čitaju »Arena«. Zavravo zure u Tonča Vrdo-ljaka.

Još korak, jedan skok u more i gotovo se okupasmo.

18 sati. U prodavaonici »Kornata« gužva. Natičalo se, zapitkivanje, mjeri i odmjerava, pita za cijenu. Zastanem zrak.

Molim nas lietne majice, traži jedan mladić.

Mlada prodavačica iznijela je dvije vrste.

Imate li možda onih potpuno zatvorenih.

Prodavačica je opet pošla po robu.

Ne bi li se možda moglo naći u drugim bojama? Ta je preveć plava.

I tako redom. Na tezi se našlo desetak uzoraka. Mladić sve zaledava. S očitom namjerom da ne kupi ništa. I na kraju odlazi bez posdrava.

Prodavačica slaže robu.

20 sati. Veče na Obali. Riječka mladosti slijeva u (ne) izvjesna očekivanja. Crvene, plave zelene haljine, ruku pod ruku, s pričama i malim nadama (i kutijama), s nadležima koji ne govore, ali kazuju mnogo. Luna potnetica i muzika iz »Krtka« namiješana s tuljaniem i broskov motoru nekadie na moru. Satima tako.

Pokraj mene dvojića. Dvojića 60-godišnjaka. Na klupi sjede. Pričaju.

Veli jedan, onaj u žutoj, sa svim žutoj košulji: »Kako je ono bilo, a? Da se barem povrati. Pogledaj. Sve šesno.«

»Nismo ni mi tako stari — kaže drugi — iako su godine, ali još bi zaigrao.«

Kad zanatliše dionče se. Ritom polako: valjda kući. Jer vrijeme je.

A rijeka mladosti, ove mladosti što buja i što se smije životu, neumorno korača gore-dolje. Konačno, imaju i pravo: ovo je njihovo doba. Njihova riječ i njihovo vrijeme.

SPORT - SPORT - SPORT

Uspjela turneja „Šibenika“

U ponedjeljak su se iz Italije vratili nogometaši »Šibenika« sa 10-dnevne turneje. Oni su odigrali dvije utakmice i to u Pordenonu i Arezzu. Oba susreta završila su neodlučno 1:1. Igra, koju su prikazali nogometaši »Šibenika«, bila je dobra. Naravno, je iznenadio mladi Nadoveza, koji je u sve tri utakmice bio jedan od najboljih napvalnih igrača »Šibenika«. Obrana je bila solidna.

U prvoj utakmici najbolji igrač na terenu bio je Iljadica, kojeg je bilo teško preći. Dok je u II. utakmici u obrani najbolja bila half linija. I ostali igrači, osim Ninčevića, su zadovoljili. Ono što je Ninčević pokazao na utakmici u Arezzu je za osudu. On je za vrijeme igre imao nekoliko zrelih šansi da postigne zgoditak, ali je poslao loptu pokraj praznog gola. Kad mu je trener Luštica dao do znanja da izađe, a da će umjesto njega igrati Zambata, on to nije htio da učini.

Svi talijanski sportski listovi se pohvalno izražavaju o igri jedanaestorice igrača »Šibenika«. »La Gazzetta dello sport«, između ostalog piše: »Momčad Šibenika, je na utakmici protiv Pordenona pokazala zaista dobru igru. A »Il gazzettino del lunedì« piše: »Jugoslavenska momčad »Šibenika« pokazala se je kao dobra i tehnička momčad u kojoj su se najviše istakli Iljadica, Zaja i Nadoveza. I ostale talijanske novine se pohvalno izražavaju o igri »Šibenika« protiv »Pordenona« i »Arezza«.

»ŠIBENIK« - »ULJANIK« 4:0 (0:0)

Nakon povratka iz Italije »Šibenik« je otputovao u Pulu, gdje je odigrao prijateljsku utakmicu s domaćim klubom »Uljanik«. Pobjedio je »Šibenik« s visokim rezultatom od 4:0 (0:0). Zgoditke su postigli: Zambata, Bašić, Nadoveza i Marenci. Pred oko 1000 gledalaca utakmicu je slabo vodio Podunarić iz Pule.

»Šibenik« je nastupio u sastavu: Miloševski, Iljadica, Zaja, Sangulin, Tambača, Bašić, Bitunjac (Stošić), Zambata, Nadoveza i Marenci.

»Šibenik« je u Puli prikazao zaista lijepu igru. Igrači »Uljanika« ni jednog časa nisu ugrozili vrata Miloševskog. Bilo je situacija kad je lopta prešla u vrataru, ali vratnice su sprečavale da lopta uđe u mrežu. Golman je u

Srdačan prijem

U toku trodnevnog gostovanja igrača »Šibenika« u Pordenonu uprava domaćeg kluba »Pordenone« učinila je sve da gostima iz Jugoslavije bude prijatan boravak u njihovom gradu. Na večer je uprava »Pordenona« za igrače »Šibenika« i vodstvo puta priredila zakusku na sajmu poljoprivrednih dostignuća Italije. Tom prilikom nastupio je profesionalni pjevački ansambl Radio-televizije Italija. Drugog dana goste iz Jugoslavije primio je

predsjednik općine Pordenone profesor Giuseppe Pradella. U zdravicu on je istakao da mu je neobično drago što po prvi put u njihovom gradu gostuje jedna sportska ekipa iz Jugoslavije. Na kraju je zahvalio igračima Šibenika što bolji uspjeh na gostovanju po Italiji.

Na zdravicu je odgovorio vođa puta Mario Polombito, koji je zahvalio domaćinu na srdačnom prijemu. Nakon toga su izmijenjeni ukusni darovi. (mi)

»ŠIBENIK« - »AREZZO« 1:1 (1:1)

ŠznZnzn(1:1) Onmds.č pzeft Igrano je u četvrtak na igralištu »Manacini«. Pred oko nešto više od 2000 gledalaca. Zgoditke su postigli Marcos za »Arezzo« a Nadoveza za »Šibenik«. Sudio je domaći sudija vrlo slabo.

Odmah u početku domaći preuzimaju igru u svoje ruke. Njihovi napadi idu kroz sredinu, gdje se ističe voda Marcos.

»Šibenik« povremeno napada preko raspoloženog Nadoveze i Bašića, koji su bili najaktivniji pred golom »Arezza«. U 15 minuti Bašić se probio po desnoj strani i kad je došao na kornjer liniju loptu dodaje slobodnom Ninčeviću ispred kojeg je bio samo vratar, loptu šalje pokraj gola u aut.

U jednoj naoko neopasnoj akciji domaćih, do lopte se dokopao

brzi Marcos, oslobodivši se Sangulina dolazi ispred Miloševskog i postiže vodstvo za svoje ekipu. Desetak minuta kasnije Nadoveza je izjednačio krasnim udarcem sa oko 20 metara.

Deset minuta prije kraja utakmice, Ninčević je imao stopostotnu šansu da dovede »Šibenik« u vodstvo, ali je napravio isto što i u prvom poluvremenu, tuče pokraj gola u aut.

Sve u svemu »Šibenik« je propustio veliku šansu da iz Arezza ponese zasluženu pobjedu, igrajući protiv jedanaestorice igrača i sudije, koji je zaista slabo vodio ovaj susret.

Najbolji u ekipi domaćih bio je voda navale Marcos, golman Rossi i half Passinari. Kod »Šibenika« su se istakli Nadoveza, Miloševski, Tambača, Jelenković i Bitunjac.

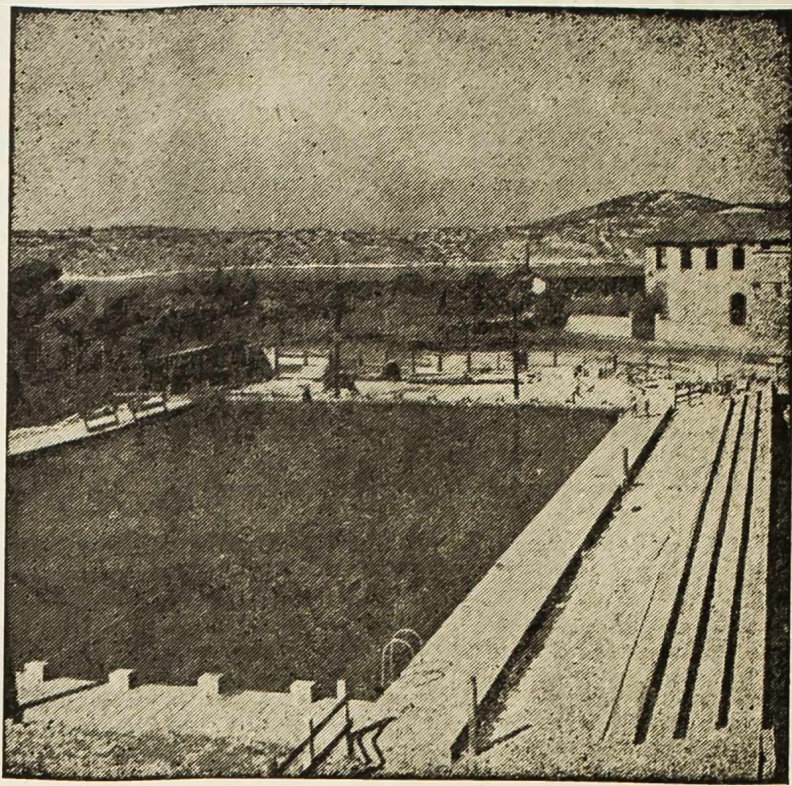
»Šibenik« je igrao u sastavu: Miloševski, Jelenković, Iljadica, Zaja, Sangulin, Tambača, Bašić, Bitunjac, Ninčević, Nadoveza i Marenci.

GORNJE DANILO — DONJE POLJE 5:0

U neželju je u Gornjem Daniju pred oko 250 gledalaca odigrana prijateljska nogometna utakmica između Gornjeg Danila i Donjeg Polja. Poslije žive i fair igre domaći su zasluženo pobijedili s rezultatom 5:0 (2:0). Golove su postigli T. Klisović 2, A. Vukušić 2 i B. Vukušić.

Domaći su imali najbolje igrače u Vukušiću Josi, Andriji i Boži, te Klisović T. i vrataru Vučeničeviću. Najbolji kod Donjeg Polja bili su Morić i Spahića.

(VJ)

Konačno, nakon duge vremena, i Šibenik je dobio svoje plivalište, novi, 50-metarski bazen.

Iako još nije sasvim ureden, na njemu je 30. i 31. VIII. održano prvenstvo Hrvatske u plivanju i vaterpolu.

Uvjereni smo, da će plivački sport u Šibeniku u novim okolnostima dobiti veći i snažniji zamah...

J. Čelar

U ČAST DANA MORNARICE

Jedriličarska regata

U čast Dana mornarice održana je 10. i 11. ovog mjeseca jedriličarska regata u šibenskoj luci.

Postignuti su slijedeći rezultati: u klasi »L-5« prvi je stigao na cilj Josip Burić (»Mornar«) na jedrilici »Liljana«, u klasi »Star« pobjedilo je Tomislav Balin (»Mornar«) na jedrilici »Primorka«, u klasi »O-yola«, gdje je bila naročito jaka konkurencija prvi je Pero Čatlak (»Mornar«) na jedrilici »Galio-la«, u klasi »Snipe« prvo mjesto je zauzeo Ivo Kalauz (»Val«) na jedrilici »Plava strijela«.

Nakon regate pobjednicima su uručeni pehar od strane izaslanika JRM. (TB)

U NEDJELJU

»SIBENIK« - »ODRED«

U I. kolu jesenskog dijela prvenstva II. savezne nogometne lige sastaju se Šibenik — Odred, Proleter — Lokomotiva, Celik — Varteks, Borac — Trešnjevka, Zagreb Karlovac, Željezničar — Sloboda.

Prvenstvo Šibenskog nogom. podsaveza

SOŠK — ŠIBENIK II. 2:2

Igralište u Skradinu. Gledalaca oko 300. Strijelci: Zura II. 2 za Sošk, a Parat i Miljević za Šibenik II. Sudac Knez iz Šibenika.

Sošk: Dupor, Duilo, Paić, Maslač, Zura I., Cvitanović, Petrović, Bubalo, Zura II., Škender, Simpraga.

Šibenik II.: Jurišić (Juras), Piližota, Slavica, Mikulandra II., Mikulandra I., Friganović, Perak, Miljević, Aralica, Kepa, Parat.

U prvom kolu za prvenstvo SNP u Skradinu su se sastali domaći Sošk i Šibenik II. Utakmica je završila s rezultatom 2:2 (2:1).

Prva se je sredila domaća momčad čiji igrači opasno ugrozavaju vrata Šibenčana. U tom dijelu igre istakao se golman gostiju Jurišić, koji je obranio nekoliko jakih udaraca Škendera. Sredinom prvog dijela igre domaći dolaze u vodstvo preko Zure II., koji sa oko 18 metara pogada mrežu. Nakon toga zgoditka domaći još snažije napadaju i obrana gostiju ima pune ruke posla. Do tada su domaći izveli pet kornera a gosti samo jedan. Sada se pomalo sređuju i gosti, koji vrše ozbiljnije napade. Izjednačenje je postigao Parat glavom.

Odmah zatim Škender je snažno šutirao, golman gostiju brani, ali ispušta loptu i ona prelazi gol-liniju. Međutim, sudac nije priznao zgoditak. Nešto kasnije Zura II. ostrim udarcem postiže 2:1 za domaće.

U drugom poluvremenu Šibenik je izjednačio preko Miljevića. Domaći reklamiraju ofsajd, ali sudac Knez priznaje zgoditak. Do kraja utakmice domaći su stalno napadali, ali nisu uspjeli da promijene rezultat.

Kod Soška su se istakli Maslač, Zura II., Škender i Dupor, a kod Šibenika Miljević, Perak, Aralica, Jurišić i Juras.

Knez je sudio slabo i mnogo je ošteti domaći tim. (JS)

METALAC — DINARA 2:2 (0:1)

Prvenstvena utakmica I. kola podsavezne lige igra na Šibeniku. Ispred suca Belamarića iz Šibenika momčadi su nastupili: Metalac: Vasiljević, Ninić I., Blažević Čaleta, Brajković, Ceronja, Trlaja, Marenci, Čeko, Lovrić i Ninić II.

Dinara: Biserko I., Mrđa, Biserko II., Madžar, Marić, Gubeljić, Milošević, Šmuc, Đujić, Viđović i Maglica.

Golove postigli Ninić II. u 56. i Čeko u 70. za Metalac, Maglica u 43. i Šmuc u 82. za Dinaru.

Rezultat odgovara prikazanom na terenu. Nakon ležerne igre sa dosta promašaja, gosti su sa jednim golom prednosti otišli na odmor. Poslije izjednačenja, i-

gra postaje interesantnija. Tri jedanaestera (dva za domaće i jedan za goste) nisu realizirali.

Dobrom igrom isticali su se kod domaćih Brajković, Čaleta, Marenci, Čeko i Baljkas, koji je u II. poluvrijemenu zamijenio Ninić I., a kod gostiju Marić, Madžar, Milošević i golman Biserko.

Sudac dobar uz zamjerku što je na momente tolerirao bespotrebne grube faule Blaževića.

Ostali rezultati I. kola podsavezne lige: U Skradinu: Sošk — Šibenik II. 2:2, u Lozovcu: Aluminijski — Požar 5:0, dok je utakmica TLM — Došk odgođena radi utakmice Jugokupa u Zadru između Omladinca i Doška.

B. Karadžole

TVORNICI LAKIH METALA »BORIS KIDRIČ« — SIBENIK

Komisija za zasnivanje i prestanak radnih odnosa

raspisuje

NATJEČAJ

ZA POPUNU UPRAZNIJENIH RADNIH MJESTA

1. Za pomoćnika glavnog direktora, sa svršenim Ekonomskim fakultetom i 10 godina radnog staža,
2. Za šefa prodaje, sa svršenim Ekonomskim fakultetom i 5 godina radnog staža.

Osobni dohodak prema tarifnom pravilniku poduzeća.

Chiteljski stanovi osigurani.

Fonude sa detaljnim opisom dosadašnjeg rada slati na Opći sektor poduzeća.

Rok natječaja do 1. X. 1960. godine.

Žena i dom

Voće za zimu

Naše domaćice ne spremaju više velike količine marmelada i džemova, jer kako kažu one, koje nemaju vrt ili voćnjak: to se ne isplati. Osim znatnih novčanih izdataka, taj posao zahtijeva mnogo truda i vremena, a naša nam industrija pruža te proizvode uz umjerene cijene. No domaćice su spremne na sve te žrtve, kad se radi o drugim vrstama konzerviranog voća, za koje donosimo nekoliko recepata.

KONZERVIRANO VOĆE. Ako hoćemo spremiti voće za zimu i ne želimo da izgubi svoj ukus i aromu, spremimo ga u stakla bez upotrebe sirupa ili alkohola, i bit ćemo sigurno zadovoljni. Evo kako ćemo to učiniti. Glavni uvjet za uspjeh je potpuno zrelo i zdravo voće te najveća čistota. Najprije stavimo patent-staklenke u hladnu vodu i zagrijavamo ju do vrenja. Ostavimo da vrije 5 minuta, maknimo je s vatre i kad se malo ohladi, izvadimo staklenke i posložimo obrnute na čistu kuhinjsku krpu, da se osuše i osuše. U međuvremenu priredimo voće. Na primjer breskvama ili marelicama vadimo košticu i raspolovimo ih, šljive izbodemo malo iglom i skratimo im kličke, zrnje od grožđa potrgamo i t. d. Priredene staklenke punimo i svako toliko tresemo tako, da nam stane više voća. Ne punimo ih do vrha već nekoliko centimetara niže. Sećerimo po želji — u staklenku od litre stavimo približno dvije - tri žlice šećera. Dobro ih

zatvorimo i složimo u veliku kosudu, kojoj smo dno prekrili krpama te odijelimo jednu od druge papirom. Nalijmo sada u posudu toliko vode, da su staklenke pokrivene i zagrijavamo je. Kad voda uzavre, kontroliramo vrijeme vrenja. Jagode i maline moraju se kuhati u pari 10 minuta, ribizli oko 20, marelice, breskve, šljive, kruške oko 40 minuta i t. d. Ostavimo staklenke u posudi dok se ne ohlade, pa ih onda složimo u hladnu i što tamniju prostoriju. Tako ćemo usred zime imati gotovo svježe voće, koje se može ovako ili na mnogo drugih načina upotrijebiti (voćne salate, ukrašavanje pudinga, torte i t. d.).

KOMPOTI ZA DIJABETIČARE. Ukoliko imamo bolesnika - šećeraca u obitelji, priredit ćemo mu sami kompote. Jabuke ili kruške očistimo, prerežemo na četvrtine, vadimo košticu i stavimo u obilno vode jedan sat. Kroz to vrijeme promijenimo vodu nekoliko puta, a u svaku stavimo soka od limuna, da voće ne potamni. Pristavimo novu vodu s limunovim sokom i to u svaku litru sok jednog limuna, na kad uzavre stavimo unutra voće. Odmah povučemo vodu sa štednjaka, (tako da voće ne vrije), i ostavimo ga u toj vodi dok ne postane mlačno. Onda istresemo na ciedilku, isperemo hladnom vodom, ostavimo da se ciediti te napokon složimo u patent staklenke. Preljemo ga prekuhanom i ohlađenom vodom, u koju smo stavili saharina. Sta-

klenka hermetički zatvorimo i kuhamo u pari kao i ostalo voće, tek kad se ohladi, složimo u hladnu prostoriju.

Obavijest

Obavještavaju se ratni i mirovni vojnici invalidi od I-IV. grupe (sa 80-100% invaliditeta) koji se nalaze u radnom odnosu ili na rehabilitaciji, a čija se invalidnost sastoji u oštećenju organa za kretanje, a žele da kupe na otplatu auto »MOSKVIČ 407« proizvodnje Sovjetskog Saveza, da se osobno jave u Narodni odbor kotara Šibenik — Odjel za društvene službe (prizemlje) najdalje do 17. IX. 1960. godine, radi predbiteljbe i davanja potrebitih osobnih podataka. Ostale uvjete za otplatu kao i cijenu koštanja auta, dobit će interesenti kod spomenutog Odjela.

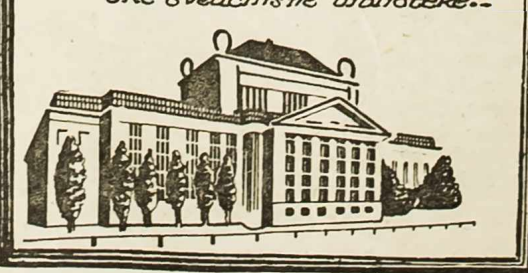
NARODNI ODBOR KOTARA ŠIBENIK
Odjel za društvene službe

OGLAS

»JADRAN« TRANSPORTNO
PODUZEĆE U ŠIBENIKU, PRODAJE 2 RADNA KONJA. INTERESANTI NEKA SE JAVE U UPRAVU PODUZEĆA NAJ-DALJE DO 30. IX. 1960. GOD.

Čovjek bi trebao živjeti 2.000 godina da uspije prodajati sve knjige zagrebačke Sveučilišne biblioteke.

Madžarski vojnici sredinom XVI. stoljeća nosili su kape s najvećim perjem koje je kasnije u zatvorsima kao njihova godišnja plaća.

Španski vojnici XVI. stoljeća iz njezinih kapa su napravili vino, polazili su u rat, a čim su se vratili, spremali raznim predmetima. Slanom punjene živahnije priče i ribe bile su stranoće praznovjernih razlika.